

**NOVO
MESTO**

PIŠE PRIHODNOST.

Glasilo Mestne občine Novo mesto,
številka 3, september 2025

VRTEC CVETNIK

Skok v novo šolsko leto!

Vse o javni univerzi v Novem mestu

Intervju: prof. dr. Simon Muhič in prof. dr. Janez Povh

0 naslovnici

V Gabrju je z novim šolskim letom odprl svoja vrata Vrtec Cvetnik, ki deluje pod okriljem Osnovne šole Brusnice. Novi prostori bodo otrokom nudili varen, topel in spodbuden prostor za učenje in igro.

KAZALO

3	Uvodnik	21	Tri desetletja Kulturnega centra Janeza Trdine
4	Županova kolumna	22	»Novo mesto je Kette. In Kette je Novo mesto.«
5	Kontinuirano vlagamo v predšolsko in šolsko infrastrukturo	24	Sitium – pametna kartica, ki povezuje Novo mesto
6	Vse o javni univerzi v Novem mestu	25	Projekt BEHAVE: vedenjska znanost navdihuje nove pristope pri ravnanju z odpadki
10	Novi prostori, nove priložnosti, ista srčna skupnost	26	Skoraj 50 različnih delavnic lokalnih društev in zavodov
11	»Osnovna šola Dragotina Ketteja je šola s srcem!«	27	Dvigalo kot most med ljudmi
12	Kronika občinskega sveta	28	Reset - program za (mlade) povzročitelje nasilja
13	Prispevki svetniških skupin	29	Podjetnost v šolah – izkušnje Razvojnega centra Novo mesto
16	Novomeški kolaž	30	Varno v novo šolsko leto
18	Prenova mestne tržnice v polnem teku	30	Vpliv evropskih sredstev na razvoj vzgojno-izobraževalnih ustanov
19	Južna zbirna cesta in Regijsko središče – ključna projekta za prihodnost	31	Križanka
20	Prenova Seidlove ceste se nadaljuje do Ločenskega mostu		

Novo mesto

Glasiilo Mestne občine Novo mesto

UREDNIK

Jure Marolt

KOORDINACIJSKI ODBOR

Peter Žunič Fabjančič, Monika Gabrič Simon, Saša Sršen, Urban Kramar, Nataša Jakopin, Sandra Boršič, Mirjana Martinović, Anja Čampa, Nika Fink, Lana Lapanje in Živa Zakšek

NASLOVNICA

Peter Žunič Fabjančič

JEZIKOVNI PREGLED

Marinka Cerinšek, Jožica Jožef Beg

PRODUKCIJA

Para, d. o. o., Ljubljana

SPLETNA STRAN

www.novomesto.si

NAKLADA

13.500 izvodov

IZDAJATELJ

Mestna občina Novo mesto

ZA IZDAJATELJA

Župan Mestne občine Novo mesto

SEPTEMBER 2025

ISSN C508-4547

> Jure Marolt

VNOVIČ STOPAM ČEZ ŠOLSKI PRAG

Prvi september je bil vrsto let v mojem otroškem in najstniškem obdobju najpomembnejši in glavni datum vsakega leta. Če sem čisto iskren, premagala sta ga le rojstni dan in božični večer. Dan, ko se vse začne znova. Malo drugače, malo bolj odraslo, malo bolj doživeto. Brezskrbnega počitniškega obdobja je konec in zopet se spogledujem z (vzgojno-izobraževalno) realnostjo.

Prav obdobje šolanja vsakogar od nas močno zaznamuje. Prijateljstva, preizkušnje, zmage in porazi, vedno nekaj novega in drugačnega. Pogosto nas prav na ta leta vežejo tudi nekateri najlepši spomini. To je hkrati obdobje, ko začneš pisati čisto svojo zgodbo. Na številne napake preteklosti gledam z neprikrito naklonjenostjo, saj so sooblikovale vsako mojo prihodnjo izkušnjo in so bile najboljše šola življenja.

Ko sedaj spremljam svoji šolarki, lahko skozi njune oči, besede in dejanja podoživljam vse, kar brsti v človeku ob vnovičnem prestopu šolskega praga. Po dolgih počitnicah spet pozdraviš svoje sošolke in sošolce, razveselijo te novi zvezki, ponosno poveš številko svojega razreda, ki je za eno večja kot prejšnje leto. Odraščaš in se izoblikuješ ter si del skupnosti, del nečesa večjega.

Osnovnošolskemu in srednješolskemu obdobju najpogosteje sledi še študentsko. Glede tega imam že sedaj nekaj vprašanj. Kam? Kaj? Kako naprej? Končna odločitev bo v rokah otrok, takrat že mladih odraslih, ampak resnično sem vesel tega, da bodo sedaj imeli vsi moji otroci možnost študija tudi v domačem okolju. To je za njih in vse nas velika prednost. Javna univerza v Novem mestu obljublja nove, še lepše začetke.

Mladostniška energija, ki je v zraku, je nekaj posebnega. Z univerzo bo prišla še toliko bolj do izraza. Več desetletne sanje mnogih postajajo realnost. Na začetku je bilo le sramežljivo spogledovanje z idejo javne univerze, vendar so bili skozi vsa ta leta pozivi po njej vedno glasnejši. Upravičeno. To si zasluži regija, ki je gospodarsko tako močna in razvita. To si zaslužijo in potrebujejo ljudje, ki že ves ta čas počnejo vse, kar je v njihovih

močeh, da imajo mladi za njimi na voljo še več, njihova odločitev pa je, da to tudi izkoristijo.

Upravičeno lahko še bolj optimistično zremo v prihodnost. Že dalj časa trdim, da je Novo mesto odlično okolje za bivanje. Naj bo tudi za študiranje. Jaz sem svoje študentsko obdobje preživel v prestolnici in sem vsak teden znova komaj čakal, da v četrtek popoldne zaključim z obveznimi vajami ter hitro sedem na vlak do svojega mesta. Povsod sem se imel lepo, a doma najlepše.

Poletja je konec, a tokrat ne bomo črno-gledi kot bližajoči se novembrski večeri. V prihodnje se lahko iskreno veselimo načrtovanih pridobitev. Vsak mlad človek ima priložnost, da spremeni svet. Vse, kar potrebuje, so pravi pogoji. Škarje in platno bosta kmalu v njegovih rokah. Z navdušenjem pričakujem to umetnino.

Prvi september je res pomemben datum. To je lahko tudi sedemindvajseti september, osmi oktober ali petnajsti november ... Sami si izberemo tisto, kar nas določa. V vsak življenjski trenutek pa se lahko podamo s čisto, iskreno in optimizma polno energijo, ki jo po pravilu premorejo mladi. Šolar naj bo!

ZNANJE JE POT V PRIHODNOST

Mag. Gregor Macedoni, župan

Vstop v mesec september je pomemben. Začetek šolskega leta za osnovnošolce in srednješolce, študenti začnejo svoje akademsko leto v začetku oktobra. Zgodovina Novega mesta je zelo povezana z izobraževanjem, saj je bila tu pred 279 leti ustanovljena najstarejša neprekinjeno delujoča slovenska gimnazija. V dolenski prestolnici prav tako deluje že vse od leta 1886 najstarejša kmetijska šola. Danes je Novo mesto pomembno regijsko izobraževalno središče s kakovostnim predšolskim varstvom, osnovnošolskim izobraževanjem ter pestro ponudbo srednješolskih programov, ki v Novo mesto dnevno pripeljejo številne mlade.

Vse to nadgrajuje širok izbor višješolskega izobraževanja na Šolskem centru Novo mesto, Ekonomski šoli Novo mesto in Centru biotehnike in turizma ter 8 novomeških fakultetah in visokih šolah, na katerih študira že več kot 2000 študentov. Prav teh 8 fakultet in visoka šola bodo poleg Javnega raziskovalnega zavoda Rudolfovo tvorili začetno jedro nove javne univerze s sedežem v Novem mestu. V juniju smo dekani vseh 9 obstoječih visokošolskih institucij, rektor zasebne univerze ter predstavnik JRZ Rudolfovo z ministrom za visoko šolstvo, znanost in inovacije dr. Igorjem Papičem podpisali pismo o nameri za ustanovitev nove, četrte, slovenske javne univerze. Tako so stekli postopki za pripravo vloge, ki jo bo potrjevala Nacionalna agencija Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu (Nakvis), v nadaljevanju pa mora sklep o ustanovitvi javne univerze potrditi še Državni zbor RS. Po načrtih prisojnega ministrstva bi se moralo to zgoditi še v tem letu.

Zakaj je pomembno, da ima Novo mesto javno univerzo? Ker je znanje odgovor na izzive sodobnega časa. Dolenska ima uspešno gospodarstvo. Če danes iščemo odgovore, kako zagotoviti uspešno poslovanje novomeškega gospodarstva tudi v prihodnosti, je odgovor v vzpostavitvi novih raziskovalnih in visokošolskih institucij, ki bodo nosilci raziskovanja in prenosa razvojnih kompetenc na nove generacije. Pri tem ni nepomembno, da lahko univerza pritegne mlade ne samo iz bližnjih krajev, temveč tudi iz širše srednjeevropske regije in tudi z drugih kontinentov. Dokaz tovrstne prakse je Javni raziskovalni zavod Rudolfovo, ki ima v dobrih 3 letih delovanja že več kot 50 zaposlenih, ki prihajajo iz različnih držav, tudi drugih celin. Univerza pa ima na svoje okolje tudi druge pozitivne učinke.

Pravim univerzitetnim mestom dajejo utrip mladi, ki med študijem spremenijo svoje bivalno okolje. Ko iščemo poti za oživitve mestnega jedra, to ni nepomembna priložnost, ki se obeta našemu mestu. Univerza krepi tudi podjetniško in storitveno okolje, ki se vzpostavi okoli tovrstne institucije. Vesel sem, da je strateška usmeritev, zapisana leta 2015 v občinski razvojni strategiji do leta 2030, zelo blizu svoje uresničitve. Projekt ustanovitve javne univerze nas v lokalni skupnosti povezuje, saj je plod sodelovanja tako gospodarstva, zasebne pobude, državnih srednješolskih zavodov ter MONM. S tem procesom bodo uresničene želje, vizije in prizadevanja številnih posameznikov, ki so se že v 90. letih prejšnjega stoletja združevali v Dolenski akademski pobudi.

Nova javna univerza je dobra novica tudi za najmlajše. Kaže jim pot, po kateri bodo lahko enakovredno sodelovali v tekmovalnem globalnem okviru, ki zahteva vedno nova znanja in prilagajanja. Vse pa se vendarle začne v družini, nadaljuje v vrtcu in šolah. V začetku septembra je odprl vrata nov vrtec Cvetnik v Gabrju. To je že tretji novi vrtec v naši občini v zadnjih 10 letih (poleg vrtca v Gabrju še vrtec Ostržek v Bršljinu in Miškolin v Mačkovcu). V tem času so bili vsi ostali vrtci prenovljeni in posodobljeni. V gradnji je razširitev in obnova vrtca Labod v Ločni, v naslednjih tednih začnemo s pripravo projektne dokumentacije za dva nova vrtca (v Mrzli dolini in Podbrezniku). Tudi polne osnovne šole so dokaz, da je novomeška občina kakovostno bivalno okolje. Tudi šole so bile in so v zadnjem obdobju predmet stalnih obnov in posodobitev. Smo sredi dograditve OŠ Šmihel ter tik pred prvima obsežnejšima obnovama obšolskih športnih in ostalih površin pri OŠ Grm in OŠ Bršljin. Letos je v prve razrede novomeških OŠ vstopilo 442 prvošolcev in lahko smo ponosni na delo osnovnošolskih ekip, katerih delo lahko vedno znova označimo za nadpovprečno; to je merljivo s primerjavo rezultatov na regionalnih oz. državnih tekmovanjih v znanju in športu.

Ob praznovanju 660. obletnice ustanovitve Novega mesta smo izpostavili, da naše mesto piše prihodnost. Nedvoumno je ena najboljših naložb v prihodnost naložba v znanje. Novo mesto je in bo mesto, kjer se bo znanje ustvarjalo, se prenašalo na naslednje generacije ter bo poudarjeno kot ena najpomembnejših vrednot.

Boštjan Pucelj

> Nika Fink, Mestna občina Novo mesto

KONTINUIRANO VLAGAMO V PREDŠOLSKO IN ŠOLSKO INFRASTRUKTURO

V Mestni občini Novo mesto nadaljujemo z intenzivnim vlaganjem v izboljšanje pogojev predšolske in šolske vzgoje. V zadnjih mesecih potekajo pomembna dela na različnih lokacijah – prenavljamo ter dograjujemo Vrtec Labod in Osnovno šolo Šmihel, odprli smo novi vrtec v Gabrju, hkrati pa pripravljamo projektno dokumentacijo za novi vrtec v Mrzli dolini. Vlaganja v izobraževalno infrastrukturo ostajajo ena naših ključnih prioritet, saj s tem ustvarjamo pogoje za kakovostno in dostopno vzgojo ter izobraževanje za otroke iz celotne občine.

spoznavajo novo okolje. Z novim objektom smo ponovno povečali obstoječe zmogljivosti novomeških vrtcev ter omogočili boljše pogoje za predšolsko vzgojo v tem delu občine.

OSNOVNA ŠOLA ŠMIEHEL: GRADNJA PRIZIDKA POTEKA

Gradbena dela pri Osnovni šoli Šmihel, ki jo obiskuje skoraj 400 učencev, se v začetku novega šolskega leta nadaljujejo. V poletnih mesecih so bila zaključena rušilna dela starega prizidka in pripravljala dela za gradnjo dvigala v obstoječem delu šole. Pospešeno se je začela gradnja novega prizidka v dveh etažah, v katerem bodo nove učilnice, kabinet, kuhinja z jedilnico ter dvigalo. Dela potekajo tako, da pouk teče nemoteno.

VRTEC LABOD: TEMELJIMO PRIZIDEK IN ŠIRIMO KUHINJO

Dela pri Vrtcu Labod, ki ga obiskuje več kot 220 otrok, so v polnem teku. Dokončan je večji del opornega zidu proti obstoječemu objektu. Trenutno potekajo gradbena in inštalacijska dela na mestu nekdanje kuhinje – ta prostor bomo namenili razširitvi in posodobitvi kuhinje. Vzporedno potekajo priprave na temeljenje novega prizidka, v katerem bodo urejene štiri sodobne igralnice z zunanji terasami. Urejena je tudi nova dostopna pot, ki omogoča lažjo oskrbo objekta med gradnjo in po njej.

Peter Žunic Fabjancič

NOVI VRTEC V MRZLI DOLINI: PROJEKTANT IZBRAN, IDEJNA ZASNOVA V PRIPRAVI

Pričela se je priprava idejne zasnove za novi šestoddelčni vrtec v Mrzli dolini, ki bo umeščen v neposredno bližino Osnovne šole Drska. Projekt bo dolgoročno zagotovil ustrezne prostore za predšolsko vzgojo ob rastočem stanovanjskem naselju, kjer beležimo potrebo po dodatnih vrtčevskih kapacitetah. Idejna zasnova bo osnova za spremembo prostorskega akta in nadaljnje korake za uresničitev projekta.

Z zavedanjem, da so vlaganja v predšolsko in šolsko infrastrukturo dolgoročna naložba v kakovost življenja v občini, bomo tudi v prihodnje zagotavljali podporo razvoju sodobnega in dostopnega sistema vzgoje in izobraževanja.

VRTEC CVETNIK: OTROCI ZAKORAKALI V NOVE PROSTORE

V začetku septembra je vrata odprl novi dvoodelčni vrtec v Gabrju z imenom Cvetnik, ki omogoča varstvo za 38 otrok. Vrtec je že sprejel prve malčke, ki pod vodstvom strokovnega osebja

VSE O JAVNI UNIVERZI V NOVEM MESTU

O pričakovani ustanovitvi nove javne univerze v Novem mestu in še marsičem smo se pogovarjali s prof. dr. Simonom Muhičem, dekanom Fakultete za industrijski inženiring Novo mesto, in prof. dr. Janezom Povhom, direktor Rudolfovega – Znanstvenega in tehnološkega središča Novo mesto

Peter Žunič Fabjančič

PROF. DR. SIMON MUHIČ: »USTANOVITEV NOVE JAVNE UNIVERZE V NOVEM MESTU PREDSTAVLJA POMEMBEN KORAK K POVEZOVANJU ZNANJA, RAZISKOVANJA IN GOSPODARSTVA V REGIJI.«

Zakaj si Novo mesto zasluži in potrebuje javno univerzo?

Razlogov je veliko. Izpostavil pa bom tri.

V Jugovzhodni Sloveniji se je v zadnjem desetletju precej spremenil izobrazbeni profil prebivalstva. Signifikantno se je povečal delež ljudi z višješolsko in z visokošolsko izobrazbo 1., 2. in 3. stopnje. Kljub temu pa je delež ljudi z višješolsko ter z visokošolsko izobrazbo 1., 2. in 3. stopnje še vedno nižji, kot je na primer v Osrednjeslovenski regiji.

V Jugovzhodni Sloveniji imamo izrazito močno in izvozno usmerjeno gospodarstvo. Močna gospodarska regija potrebuje ustrezno izobražen kader ter ustrezno povezavo na ustrezne institucije znanja, ki omogočajo sinergijske učinke pri ustvarjanju dodane vrednosti oziroma pri ustvarjanju procesov in produktov z visoko dodano vrednostjo. Proces, kot so digitalizacija, avtomatizacija, robotizacija, vse skupaj z visoko energijsko učinkovitostjo ter implementacijo obnovljivih virov energije oziroma upoštevanjem načel krožnega gospodarstva, postavljajo pred gospodarstvo izzive, ki bodo še posebej povezani z

ustrezno izobraženim kadrom, ki ga trenutno izrazito primanjkuje. Pri tem seveda ne gre zanemariti drugih vidikov, kot je na primer kakovostno izobraževanje kadrov za oskrbo starejših, saj zagotavlja strokovno in človeško podporo ter krepi družbeno solidarnost v družbi, ki se stara.

Tretji razlog je pomanjkanje ustrezno usposobljenega kadra. V številnih panogah, kot so na primer strojništvo, informatika in zdravstvo, se soočamo z izrazitim pomanjkanjem usposobljenega kadra. Ta vrzel zavira razvoj, omejuje konkurenčnost gospodarstva in obremenjuje obstoječe zaposlene, ki so pogosto pod večjim pritiskom. V tehničnih in tehnoloških panogah se to lahko kaže v zamudah pri projektih in izgubljenih priložnostih za inovacije, v zdravstvu pa se posledice kažejo tudi v daljših čakalnih dobah in slabši dostopnosti storitev. Vsi izpostavljeni razlogi nakazujejo potrebo po javni univerzi v Novem mestu. Močno, visokotehnološko in izvozno usmerjeno gospodarstvo, ki je nadpovprečno uspešno, zagotovo ustvarja visoko dodano vrednost. Hkrati pa se v regijo trenutno ne vrača dovolj denarja za izobraževanje na visokošolskem nivoju ter za raziskave in razvoj, ki bi omogočil enake pogoje, kot so v drugih regijah.

Kako dolgo je bila ta želja že živa pri njenih snovateljih?

Ideja o javni univerzi je stara že 30 let. Kljub temu, da se je v letu 2017 s podporo Gospodarske zbornice Dolenjske in

Bele krajine ustanovila zasebna Univerza v Novem mestu, je ideja ostala živa in jo je še vedno podpirala tudi GZDBK oziroma gospodarstvo in negospodarstvo. Iskreno me veseli, da je trenutna vlada intenzivno podprla proces in že na začetku mandata ob prvem obisku ministra dr. Papiča v Novem mestu nedvoumno sporočila, da bo podprla ta proces. Zelo sem vesel, da smo sedaj tik pred realizacijo tega projekta.

V novo univerzo je vključenih več dosedanjih institucij – kakšna so pričakovanja od tega sodelovanja?

Država, ki ustanavlja novo javno univerzo, bo na Nacionalno agencijo za kakovost v visokem šolstvu predvidoma v naslednjih tednih naslovila vlogo za prvo akreditacijo nove javne univerze s sedežem v Novem mestu. V novi javni univerzi s sedežem v Novem mestu bodo predvidoma združene vse visokošolske inštitucije, ki delujejo v Novem mestu, in sicer Fakulteta za industrijski inženiring Novo mesto, Fakulteta za informacijske študije v Novem mestu, Fakulteta za organizacijske študije v Novem mestu ter fakultete, ki so ustanoviteljice in članice sedanje zasebne Univerze v Novem mestu (Fakulteta za strojništvo, Fakulteta za zdravstvene vede, Fakulteta za ekonomijo in informatiko ter Fakulteta za poslovne in upravne vede) in Visoka šola za upravljanje podeželja Grm Novo mesto. Kot pridružena članica se priključuje še Rudolfovo – Znanstveno in tehnološko središče Novo mesto. Visokošolski in raziskovalni prostor je po eni strani bogat in raznolik, vendar zaradi fragmentiranosti pogosto ne dosega sinergijskih učinkov, ki bi omogočili višjo dodano vrednost. Na dan 31. 12. 2024 je bilo na FINI, FIŠ, FOŠ in VS Grm zaposlenih skupno 111 ljudi, na zasebni UNM 51 ter na Rudolfovem 52. V novi javni univerzi bo tako združen skupen intelektualni kapital. Prepričan sem, da bo nova javna univerza prinesla bistveno boljše povezovanje med vsemi članicami ter bistveno boljše sinergijske učinke, kot so bili v preteklosti.

Vsi dobro vemo, kako gospodarsko uspešna je jugovzhodna regija – kaj si lahko obeta od ustanovitve nove univerze?

Prepričan sem, da bo nova javna univerza signifikantno pripomogla k izobraževanju kadrov na področjih, kjer je že zdaj na trgu dela identificiran primanjkljaj ustreznega kadra, in kjer

je treba, skladno s strateškimi usmeritvami EU in Republike Slovenije. Univerza bo poseben poudarek namenila pridobivanju oziroma vpisu študentov iz tujine. Prepričan sem, da bo imela ustanovitev javne univerze pozitiven vpliv tako v regionalnem kakor tudi v nacionalnem in mednarodnem okolju, in sicer z zagotavljanjem visoko izobraženega kadra kakor tudi z vpetostjo v okolje in posledično s pretokom znanja.

Ali imamo v Novem mestu vso primerno infrastrukturo za univerzo? Kakšni so načrti s kampusom v Drgančevju?

V Novem mestu imamo primerno infrastrukturo za izvajanje akreditiranih študijskih programov inštitucij, ki jih bo država povezala v novo javno univerzo. Izzivi, s katerimi se bomo soočili, so

osebni arhiv

Peter Žunič Fabjančič

predvsem zagotavljanje dovolj namestitvenih kapacitet za študente iz tujine. Infrastrukturo želimo nadgrajevati v skladu z razvojem javne univerze. Mestna občina Novo mesto je tudi v prihodnje pripravljena nuditi podporo pri izgradnji univerzitetnega kampusa v Drgančevju, ki je že od leta 2005, ko je bil izveden arhitekturni natečaj, predvidena lokacija za bodoči razvoj visokošolske in raziskovalne dejavnosti v Novem mestu. Izzive na področju infrastrukture bo v prihodnje nova javna univerza reševala tudi s pomočjo investicijskega stebra financiranja. Vlada Republike Slovenije bo sredstva za novo javno univerzo določila v ustanovitvenem aktu. V tem trenutku pa konkretnije ne morem odgovoriti.

Kaj bo ločilo novomeško javno univerzo od ostalih slovenskih univerz, kakšen kader lahko izobražuje?

Javna univerza bo dopolnila in zaokrožila obstoječo mrežo slovenskih javnih univerz. Ustvarjala, razvijala, povezovala in širila bo znanja na področjih, ki jih pokrivajo akreditirani študijski programi. Poseben poudarek bo tudi na razvoju in izvajanju študijskih programov, ki bodo striktno sledili srednjeročnim potrebam družbe ter prioritarno naslovili potrebe širšega in ožjega okolja. Pri tem bo nova javna univerza upoštevala potrebe gospodarstva in javnega ter nevladnega sektorja v regionalnem, nacionalnem in mednarodnem okolju.

Verjetno se mnogi ne zavedajo pomena ustanovitve nove javne univerze za Novo mesto in širše – kakšna so pričakovanja čez deset, dvajset let?

Novo mesto bo z ustanovitvijo nove javne univerze postalo četrto mesto v Republiki Sloveniji, ki ima javno univerzo. Javne univerze danes delujejo samo v Ljubljani, Mariboru in Kopru. Tako Republika Slovenija javno univerzo v prostor umešča tudi geografsko v prostor države.

Prepričan sem, da bomo na Dolenjskem odgovorno izkoristili priložnost, ki jo prinaša ustanovitev nove javne univerze. Ta bo omogočila krepitev regionalnega razvoja, večjo dostopnost izobraževanja, tesnejše povezovanje inštitucij, večjo mednarodno razpoznavnost ter podporo gospodarstvu in družbi.

Ustanovitev nove javne univerze v Novem mestu predstavlja pomemben korak k povezovanju znanja, raziskovanja in gospodarstva v regiji. Združitev obstoječih visokošolskih ustanov

Janez Marolt

bo omogočila učinkovitejše sodelovanje, boljšo usklajenost študijskih programov in večjo privlačnost za študente ter raziskovalce doma in iz tujine.

PROF. DR. JANEZ POVH: »ČE BOMO DOSEGLI TA CILJ, BO TO ENA NAJPOMEMBNEJŠIH PRELOMNIC V ZGODOVINI NOVEGA MESTA!

Rudolfovo je zaživelo pred približno tremi leti in pol – s kakšnim namenom?

Namen ustanovitve Rudolfovega se jasno vidi v našem poslanstvu: s soustvarjanjem in prenosom visokotehnološkega znanja partnerjem v gospodarstvu podpirati nadaljnji razvoj obstoječih podjetij in prispevati k nastajanju novih visokotehnoloških podjetij.

Ste zadovoljni z dosedanjimi rezultati?

Ponosni smo na doseženo v tem času. Iz majhne skupine, ki je pred ustanovitvijo delovala znotraj Razvojnega centra Novo mesto, smo postali inštitut, ki je po mnogih parametrih že nadpovprečen glede na ostale javne inštitute v Sloveniji, po kriteriju števila inovacij in po obsegu prenosa znanja v gospodarstvo pa smo že sedaj med najboljšimi v Sloveniji.

Glede na to, da sta v ospredju tehnološki razvoj in inovativnost, zakaj Novo mesto in regija to potrebujeta?

Odgovor je preprost: blaginja naše regije temelji na dobrem delu gospodarstva, ki ustvarja dobičke s prodajo izdelkov na globalnem trgu, kjer sta poleg kvalitete pomembna tudi cena in prepoznavnost izdelkov. Brez intenzivnega inoviranja, kar vključuje uporabo najsodobnejših tehnologij v proizvodnji in v samih izdelkih, ni mogoče dosegati uspehov na mednarodnih trgih.

Za nekoga, ki tega ne ve iz prve roke, kaj se danes vse dogaja na Rudolfovem?

Rudolfovo izvaja raziskave in industrijske projekte na petih področjih: industrija 4.0, digitalizacija, krožno gospodarstvo, intelektualna lastnina in prenos tehnologij ter kvantno računalništvo.

Približno 40 raziskovalcev izvaja približno 15 večjih mednarodnih in nacionalnih raziskovalnih ter razvojnih projektov, poleg tega pa imamo ta hip še približno 10 industrijskih projektov za slovenska in hrvaška podjetja. Raziskovalce podpira 8 zaposlenih v skupnih službah.

Z uporabo najsodobnejših robotov, kamer, 3D in CT skenerjev, 3D tiskalnikov, algoritmov umetne inteligence ter računalniških programov, ki omogočajo napredne simulacije, vizualizacije in integracije smo zaželen partner v mednarodnih konzorcijih ter izvajalec industrijskih projektov za domačo industrijo.

Kako zadovoljni ste s kadrom in pogoji, ki jih imate za delo?

Zelo se trudimo poiskati najboljše kandidate daleč naokoli (iščemo po celem svetu) in jih nato na pošten in transparenten način izbrati ter pripeljati v Novo mesto.

arhiv Rudolfovo

V svoji sredi imamo 25 doktorjev znanosti, naši sodelavci so iz 8 držav, govorijo 10 maternih jezikov, pokrivajo pa področja naravoslovja, tehnike in družboslovja.

Vabim vse bralce, da spremljajo objave naših prostih mest in se prijaviijo, če ustrezajo pričakovanjem razpisa.

Kot inštitut imamo dobre pogoje. Stavba podjetniškega inkubatorja Podbreznik je odlična lokacija za naše delo, samo malce premajhna postaja. Resorno ministrstvo na čelu z ministrom Papičem nam nudi korektno podporo in predvsem od nas je odvisno, kako bomo razvili svoje potenciale.

Lahko Rudolfovo v nekaj letih postane še pomembnejši igralec v slovenskem tehnološkem prostoru?

Če bomo uspeli nadaljevati razvoj po poti, ki smo si jo izbrali, s hitrostjo, ki jo imamo, bomo v nekaj letih najpomembnejši tehnološki inštitut v Sloveniji, prepoznavni pa bomo v celi jugovzhodni Evropi.

Hkrati ste tudi soustanovitelji nove javne univerze v Novem mestu – kakšna so vaša pričakovanja od tega?

Rad bi izpostavil, da javna univerza še ni ustanovljena, smo pa na dobri poti, da bo zelo kmalu. Ustanovitelj bo Republika Slovenija, Rudolfovo pa bo pridružen član, saj je Rudolfovo javni inštitut in ne fakulteta ali visoka šola. Osebnost od tega projekta zelo veliko pričakujem. Če bomo dosegli ta cilj, bo to ena najpomembnejših prelomnic v zgodovini Novega mesta. Univerze vedno igrajo pomembno vlogo pri napredku mesta in regije.

S profesorji prihaja novo znanje v mesto, s študenti pa se to znanje plemeniti in preliva v okolico in poganja razvoj. Javna

univerza bo prinesla zagon, da bo lahko Novo mesto v nekaj desetletjih tretje najpomembnejše mesto v Sloveniji, takoj za Ljubljano in Mariborom.

Glede na to, da se tehnologija vseskozi in nezadržno hitro razvija – verjetno izzivov za Rudolfovo zlepa ne bo zmanjkalo? Kako lahko znanost izboljša naše življenje?

Izzivov je res veliko, zato je naš glavni izziv, kako ostati osredotočen na ključna področja in tam orati na globoko. Skoraj vse, kar danes čutimo kot nujno potrebno za osnovno življenje, ima svoje korenine v različnih vejah znanosti: računalniki, telefoni, internet, avtomobili, letala, komunikacije, energija, zdravila, metode zdravljenja, sodobno kmetijstvo ...

Družba, ki malo vlaga v znanje in v znanost, je manj razvita. Švica, Švedska, Nemčija, Avstrija vlagajo veliko denarja v raziskave in razvoj (več kot 3 % svojega BDP) in so tudi zaradi tega zelo razvite. Srbija, Albanija, Bolgarija in podobne države vlagajo malo v raziskave in razvoj (manj kot 1 % svojega BDP) in so tudi zaradi tega države v razvoju, Slovenija je vmes pri pribl. 2,2 % BDP in prestopa v klub razvitih držav. Dolenjska pa je nad vsemi s približno 4 % BDP vlagan v raziskave in razvoj, ki pa jih v glavnini prispevajo podjetja, kar ima za posledico uspešnost in blaginjo naše regije. Vsaka rešitev, ki jo znanost najde, industrija pa spravi na trg, pokrije določene potrebe družbe, a odpre tudi nova vprašanja. Zanje sta spet potrebna trud znanstvenikov in aktivno gospodarstvo, da nove rešitve pridejo na trg. Znanost in industrija sta ključna motorja, ki poganjata razvoj družbe.

Kje vidite središče Rudolfovo čez deset, dvajset let?

Rudolfovo vidim čez 10, 20 let kot osrednji tehnološki inštitut v Jugovzhodni Evropi, z vsaj 100 zaposlenimi iz celega sveta, z različno raziskovalno opremo, z veliko patenti, inovacijami in odcepljenimi podjetji.

NOVI PROSTORI, NOVE PRILOŽNOSTI, ISTA SRČNA SKUPNOST

V Enoti Labod, ki je del velike družine Vrtca Ciciban Novo mesto, verjamemo, da vsak dan prinaša nekaj posebnega – nasmeh, novo igro, skrite zaklade in čisto prava čudežna odkritja, ki jih znajo videti le otroške oči. Letos pa je pred nami nekaj še bolj vznemirljivega – naša enota dobiva nov prizidek! Več prostora za igro, učenje in raziskovanje.

IN NE SAMO TO – ZGRADILI BOMO TUDI ČISTO NOVO IN VEČJO KUHINJO!

To bo srce vrtca, iz katerega bo zadišalo po toplih in sveže pripravljene kosilih. Nova centralna kuhinja bo poskrbela, da bo na krožnikih še več raznolikih, okusnih in zdravih obrokov za vse enote vrtca. Kuhinja ni samo prostor za kuhanje – je prostor, kjer se vsak dan znova začne skrb za dobro počutje otrok.

KAJ PA, ČE GRADBIŠČE NI LE ZA BAGRE IN ČELADE, AMPAK TUDI ZA DOMIŠLJIJO?

Otroci vsak dan z zanimanjem opazujejo, kaj se dogaja. Kdo vozi bager? Zakaj so cevi tako dolge? Kam peljejo vse te cevi? Tako so gradbeni stroji postali del pogovorov, risbic in iger. Ker znamo v našem vrtcu stvari spremeniti v čarovnijo, je nastal pravi »gradbeni kotiček«, kjer otroci rišejo načrte, sestavljajo stavbe iz kock in se igrajo »pravo gradbišče«.

Včasih nas kak stroj preglasi in nas pot pelje po ovinku do igralnice, ampak to nas ni ustavilo – prav nasprotno! Še bolj nas je povežalo. Otroci, starši in vzgojitelji smo skupaj kot velika ekipa – znamo si pomagati, potrpeti in najti rešitve. In to je tisto, kar šteje – da si znamo stati ob strani, tudi če kdaj zaropota.

NAŠA VIZIJA PA OSTAJA ENAKA, SRČNA IN NEŽNA – TAKŠNA, KOT SO OTROCI:

»Naš vrtec ne vpraša, kdo si in kaj si. Zapelje z vlakom prav vse, velike in majhne ljudi. Naši koraki so majhni koraki, a so za velike reči, so za srečne otroke, ki zrastejo v zadovoljne ljudi.« To ni le stavek na papirju – to smo mi. To živimo vsak dan: v objemu dobrodošlice, v pogovoru na klopici, zaupanju, spoštovanju in v času, ki ga podarimo vsakemu otroku posebej.

Novo šolsko leto je tu. V vrtec bodo prvič prestopile nove, radovedne nogice, starejši otroci pa se bodo vrnili polni poletnih prigod. Naša naloga? Da jih vsak dan sprejmemo s toplino in odprtim srcem – da jim damo prostor, kjer so lahko točno to, kar so.

Ko bo novi prizidek dokončan, bo naš Labod še bolj svetel, odprt in igriv. Nova kuhinja pa bo poskrbela, da bodo iz nje vsak dan prihajali dišeči pozdravi in hranljive dobrote za male želodčke. A srce vrtca bo ostalo tam, kjer otroci ustvarjajo, raziskujejo, se sprašujejo, rišejo in objemajo. Kajti vrtec ni le stavba – je dom za otroštvo.

Vsem otrokom, staršem in sodelavcem želimo igriv, radoveden in srčen začetek novega šolskega leta. Hvala, ker z nami rastete – korak za korakom, dan za dnem.

arhiv vrtca

»OSNOVNA ŠOLA DRAGOTINA KETTEJA JE ŠOLA S SRCEM!«

Naše sklepno dejanje kratkih pogovor z ravnateljicami in ravnatelji osnovnih šol novomeške občine bomo sklenili z mislimi Vide Marolt, ravnateljice Osnovne šole Dragotina Ketteja. Ta šola s prilagojenim programom, ki pomembno soustvarja življenje v lokalnem okolju, ravno v letošnjem letu praznuje svojo sedemdesetletnico.

Šola je bila ustanovljena »davnega« leta 1955. Zelo zanimivo je brskati po izredno bogati šolski kroniki, kjer najdemo zgodbe gospe Slavke Keglovič, ki je bila prva ravnateljica šole. Ko je leta 1955 končala študij ortopedagogike, so ji na Referatu za prosveto in kulturo v Novem mestu predlagali, naj ustanovi posebno šolo, kot so se takšne šole takrat imenovali, tudi na Dolenjskem. Prve prostore je našla v dijaškem domu v Šmihelu. Obsegali so zgolj sobico in en razred s spalnico. Sanitarij niso imeli, na stranišče so učenci hodili v dijaški dom čez dvorišče, ponoči pa so uporabljali nočno posodo. S kolesom je obiskovala osnovne šole v bližini Novega mesta, otroke je iskala tudi po domovih. Prvo leto je zbrala enajst otrok, od katerih so štiri bivali v internatu. Bila jim je učiteljica, vzgojiteljica in varuhinja. Vse je bilo zelo skromno. Ko se je šola leta 1960 preselila v nove delovne prostore v vaškem prosvetnem domu v Šmihelu, so končno dobili več prostora in sanitarije, ki so jih bili še posebej veseli. Vsa leta so se borili za novo šolo in po 23 letih delovanja v slabih pogojih je bila leta 1978 na novi lokaciji zgrajena nova, sedanja stavba. Šola je takrat dobila ime po Dragotinu Ketteju. Ob praznovanju 30-letnice šole so pred šolo postavili doprnski kip Dragotina Ketteja, delo kiparja Jakoba Savinška, ob odkritju kipa pa je bila prisotna kiparjeva partnerica, igralka in pesnica Mila Kačič.

Leto 2025 je na Ketteju praznično in v znamenju visoke obletnice. Začeli smo uporabljati nov logotip, ki stilizirano predstavlja mravljinčka iz Kettejeve basni o mravljah. Januarja smo pripravili koncert uglasbenih Kettejevih pesmi v Knjižnici Mirana Jarca, spomladi smo imeli v šoli likovno razstavo upodobljenih pravljčnih junakov, ki so bili glavni liki naših glasbeno-gledaliških predstav v zadnjih desetih letih. Vrhunec jubilejnega leta bo svečana prireditev v naši šolski telovadnici. Ker pričakujemo veliko obiskovalcev, jo bomo ponovili dvakrat. Prva prireditev bo v sredo, 8. oktobra, ob 16. uri in bo namenjena predvsem staršem, druga pa bo v četrtek, 9. oktobra, za vse goste, ki že dolgo sodelujejo z nami.

Šole s prilagojenim programom na žalost še vedno spremlja negativni prizvok. Veliko ljudi nas ne pozna, nepoznanega pa nas je strah. Zato je naše sodelovanje z lokalnim okoljem nujno. Ob dnevu odprtih vrat in drugih priložnostih, ko dobimo na šolo goste, me vsako leto znova zabolijo komentarji obiskovalcev, češ kako imamo urejeno in bogato opremljeno šolo, z dvigalom, multisenzorno sobo, sobo s fitnes napravami, s številnimi računalniki, veliko telovadnico ipd. In ko vidijo zadovoljne otroke, vedno odidejo v popolnoma drugačnimi vtisi, kot so prišli. In vsi se k nam še vrnejo!

arhiv OŠ Dragotin Kette

Naše otroke moramo predvsem usposobiti za življenje po zaključku šolanja pri nas. V vsakem izmed njih iščemo in najdemo njegovo močno področje. Tako imamo krasne glasbenike, športnike, likovne ustvarjalce ... Zelo odmevne so naše glasbeno-gledališke predstave: maja 2013 so naši otroci z njihovimi mentorji stali celo na odru polne Linhartove dvorane v Cankarjevem domu, lepo je bil sprejet tudi nastop na županovem novoletnem sprejemu v Kulturnem centru Janeza Trdine.

V zadnjih letih število naših učencev strmo raste, trenutno jih imamo vpisanih 152. Obeta se nam širitev šole, ki jo že nestrpnost pričakujemo. Tudi šolska kuhinja je že zelo stara in potrebna prenove, hkrati pa je tudi premajhna za pripravo tolikšnega števila obrokov, kolikor imamo sedaj učencev.

Kljub izzivom, ki so še pred nami, se s ponosom oziram na prehojeno pot, saj smo s predanim in strokovnim delom celotnega kolektiva postali sodobna šola za otroke s posebnimi potrebami, prepoznavna tudi v širšem okolju.

arhiv OŠ Dragotin Kette

KRONIKA OBČINSKEGA SVETA,

JUNIJ IN JULIJ 2025

POTRJEJ PRORAČUN ZA 2026 S POUDARKOM NA INVESTICIJAH

Na 22. redni seji so občinski svetniki v drugi obravnavi potrdili proračun za leto 2026, ki sledi razvojni in investicijski naravnosti ter upošteva cilje strateških dokumentov občine. Skupni prihodki so načrtovani v višini 78,3 milijona evrov, odhodki pa 85,7 milijona evrov. V primerjavi s prvim branjem proračun po županovem amandmaju vključuje 1,8 milijona evrov več sredstev, predvsem za predšolsko vzgojo, šport ter programe za otroke, mlade in starejše.

Več kot polovica proračuna je namenjena investicijam, med katerimi izstopajo gradnja Regionalnega središča za zaščito, reševanje in pomoč, prenova mestne tržnice in Narodnega doma, ureditev urbanega parka na Loki, širitev Vrtca Labod, komunalna ureditev na Karteljevem ter rekonstrukcija cest, postavitve dodatnih sončnih elektrarn in ureditev Seidlove ceste.

PROSTORSKI RAZVOJ IN STANOVANJSKE INVESTICIJE

Občinski svet je sprejel prostorska akta za razvoj dveh stanovanjskih območij: soseske Labod s 350 novimi stanovanji in možnostjo nove osnovne šole ter območja Golišče–Stopiče z 12 novimi stavbnimi zemljišči. Akt za sosesko Labod je bil sprejet z amandmajem župana, s katerim je bilo povečano število načrtovanih parkirnih mest. V prvi obravnavi so sprejeli tudi odlok o naseljih, s katerim se razširi naselje Otočec, zmanjšata pa se Zagrad pri Otočcu in Herinja vas. Občinski svet je potrdil tudi tehnično posodobitev občinskega prostorskega načrta, s katero se usklajuje obstoječi akt z dejanskim stanjem in aktualnimi prostorskimi potrebami.

PROMETNA STRATEGIJA IN KOMUNALNA INFRASTRUKTURA

Svetniki so potrdili novo Občinsko celotno prometno strategijo 2025–2031, ki poudarja trajnostno mobilnost in dostopnost. V drugi obravnavi je bil sprejet prenovljen odlok o kategorizaciji občinskih cest in kolesarskih poti. Na podlagi lanskih poslovnih rezultatov

so svetniki odločili, da se s 1. oktobrom 2025 zaradi izteka amortizacije opreme čistilne naprave zniža cena omrežnine za čiščenje odpadnih voda, hkrati pa se zaradi višjih stroškov zvišuje cena zbiranja in odvoza odpadkov. Skupni učinek na gospodinjstva bo minimalen – za povprečno družino okoli 1,16 evra višja mesečna položnica.

SPREMEMBE PLOVNEGA REŽIMA NA REKI KRKI

Občinski svet je po skrajšanem postopku sprejel spremembe odloka o plovbnem režimu na reki Krki, ki dovoljuje nočni ribolov s plovili brez motorja. Hkrati pa so zaradi varnosti prepovedali skakanje v reko z brvi in mostov, razen ob organiziranih prireditvah s to dejavnostjo.

RAZVOJ VRTCEV, TURIZMA IN PODJETNIŠTVA

V prvi obravnavi je bil sprejet dopolnjen odlok o ustanovitvi javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda Osnovna šola Brusnice, saj je v sklopu te šole z novim šolskim letom pričela delovati nova enota vrtca – Vrtec Cvetnik v Gabrju, kjer se bo predšolska vzgoja izvajala v dveh oddelkih.

Sprejet je bil tudi pravilnik o dodeljevanju *de minimis* pomoči v starem mestnem jedru ter akcijski načrt za trajnostni turizem 2025–2028. Podprtl je bil sklep o uvedbi videonadzora na Trški gori za večjo varnost in boljše izkušnje obiskovalcev.

SEZNANITVE IN ORGANIZACIJSKE ZADEVE

Svetniki so se seznanili s poslovnim poročilom Komunale Novo mesto ter z delom Skupne občinske uprave občin Dolenjske in Bele krajine, ki je povezano z izvajanjem občinskega programa varnosti.

Poleg tega so potrdili spremembe odloka o ustanovitvi Javnega stanovanjskega sklada Mestne občine Novo mesto, s katerim je za namensko premoženje sklada namenjenih dodatnih več kot 5 milijonov evrov. Svetniki so soglašali tudi z izplačilom delovne uspešnosti direktorju

Javnega stanovanjskega sklada za leto 2024 ter potrdili dopolnjen pravilnik o plačah, sejinah in drugih prejemkih občinskih funkcionarjev. Seznanili so se tudi z izvajanjem ukrepov iz akcijskega načrta Lokalnega energetskega koncepta Mestne občine Novo mesto, ki vključuje aktivnosti na področju energetske učinkovitosti in trajnostnega upravljanja z viri.

KADROVSKE IN PREMOŽENJSKOPRAVNE ZADEVE

V sklopu premoženjskopравnih zadev je občinski svet sprejel sedmo dopolnitev Načrta ravnanja s stvarnim premoženjem Mestne občine Novo mesto za leto 2025.

V okviru sprememb so nekaterim nepremičninam v različnih katastrskih občinah podelili ali odvzeli status grajenega javnega dobra lokalnega pomena, kar omogoča učinkovitejše in preglednejše upravljanje občinskega premoženja.

Status so podelili nepremičninam v katastrskih občinah Šmihel pri Novem mestu, Kandija, Novo mesto, Zajčji Vrh, Bršljin, Brusnice, Gorenja Straža in Gotna vas, kjer so nepremičnine pomembne za javno rabo in delovanje lokalne infrastrukture.

Status grajenega javnega dobra pa so odvzeli nepremičninam v katastrskih občinah Brusnice, Novo mesto, Dobindol, Ždinja vas, Črešnjice, Cerovec, Kandija in Lakovnice, kjer nepremičnine ne izpolnjujejo več pogojev za javno dobro.

Na področju kadrovskega zadev so za direktorico javnega zavoda Dolenjski muzej Novo mesto imenovali Jasno Dokl Osolnik, za nadomestnega člana – predsednika Komisije za medobčinsko in mednarodno sodelovanje Jiřija Volta in za nadomestno članico Odbora za gospodarstvo Kajo Galič. Za predstavnike ustanovitelja Osnovne šole Otočec so bili imenovani Zvonka Kriřtof, Livija Majerle in Jernej Strgar, za nadomestno predstavnicu ustanoviteljice Dolenjskih lekarn pa Darja Judež. Svetniki so se seznanili tudi s preimenovanjem Svetniške skupine DeSUS v Svetniško skupino SG – Stranka generacij.

PRISPEVKI SVETNIŠKIH SKUPIN

VLOŽEK V VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE SE OBREŠTUJE V PRIHODNOSTI

Poleg razvojno naravnane vzdržnega gospodarstva, varnega in zdravega življenjskega okolja sta vzgoja in izobraževanje ključni področji za prihodnost naše skupnosti. Povezujeta vse generacije – od otrok v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah, do študentov ter starejših v Univerzi za tretje življenjsko obdobje. Pa vendar za kakovostno šolstvo ni dovolj le graditi šolske zgradbe in plačevati materialne stroške; v državah z najkakovostnejšim izobraževalnim sistemom v Evropi lokalne skupnosti v večji meri sooblikujejo področje vzgoje in izobraževanja. Občine bi si želele večje lokalne avtonomije na tem področju, saj to vodi do učinkovitejšega in kakovostnejšega izobraževanja. Žal je slovenski sistem zelo centraliziran, kar povzroča zastoj in prelaganje odgovornosti med državo in občinami. Prepričani smo, da lahko občine v sodelovanju s šolami in starši hitreje prepoznamo potrebe mladih in najdemo rešitve, če imamo več besede pri odločanju.

Lista Gregorja Macedonija (LGM) se je v sodelovanju z županovo ekipo v zadnjih 11 letih zavzemala za boljše pogoje na vseh ravneh izobraževanja. Uresničili smo več pomembnih projektov: zgradili nov vrtec v Bršljinu, dograjujemo in širimo Vrtec Labod, načrtujemo novogradnjo pri OŠ Drska ter v Podbrezniku. Glede na potrebe širimo OŠ Šmihel, energetsko smo prenovili več osnovnih šol ter marsikje posodobili športno infrastrukturo. Na visokošolski ravni smo ves čas aktivno podpirali ustanovitev novomeške univerze ter zagotovili zemljišče za bodoči kampus. V naših šolah in vrtcih smo vedno spodbujali ustvarjalnost in podjetnost ter podpirali nadstandardne programe. Verjamemo v moč sodelovanja dobromislečnih posameznikov, ki v izobraževalnem sistemu vztrajajo, ker se čutijo poklicani deliti znanje in sooblikovati našo skupno prihodnost. Z roko v roki z vzgojitelji, učitelji, starši in celotno skupnostjo lahko otrokom ponudimo spodbudno učno okolje, kjer bodo varni in uspešni. Vlaganje v otroke in mladino se dolgoročno obreštuje. Vsaka nova pridobitev v šolstvu je investicija v lepšo prihodnost naše občine. V LGM bomo tudi v prihodnje delovali tako, da Novo mesto ostane okolje, kjer mladi lahko razvijajo svoj potencial, družine pa se počutijo kot del varne in povezane skupnosti.

Sara Tomšič,
svetniška skupina Lista
Gregorja Macedonija

HOSPIC

V Novi Sloveniji verjamemo, tudi zaradi aktualnih sprememb zakona o pomoči pri prostovoljnem končanju življenja, da je bolj potrebno vlagati v paliativno oskrbo. Društvo Hospic je eno najpomembnejših organizacij na tem področju, zato smo predlagali, da občina njegovo delovanje okrepi z nakupom ali organizacijo nakupa vozila. Predlagamo, da občina kot ena od ustanoviteljic Dolenjskih lekarn predlaga zavodu, naj preseže iz svoje dejavnosti, ki se po zakonu morajo vlagati nazaj v zdravstvo, uporabi za nakup vozila, ki bi ga uporabljalo tudi društvo Hospic. S sprejetjem tega zakona si država, prvič po ukinitvi smrtnih kazni, ponovno jemlje pravico do končanja življenja. Pri smrtni kazni še razumemo, da že obstoj take pravice spreminja družbo, tudi če je ta pravica natančno omejena, če obstajajo še tako na videz razumni razlogi in je izvedba še tako premišljena, medtem ko je pri tem zakonu naša skupna vest postala že dovolj kosmata.

V svetniški skupini NSi Novo mesto menimo, da škodljivi zakoni morajo doživeti odziv na lokalni ravni in najboljši odgovor je še boljše paliativna oskrba.

Marko Dvornik,
svetniška skupina NSi

JESEN JE ČAS ŽETVE

Na vrata že trka jesen, dnevi so krajši, večeri hladnejši, narava tako že nakazuje prve znake sprememb. Te pa so potrebne tudi v naši občini, če želimo občankam in občanom zagotavljati kakovostno in varno bivanje. Naj bo zato jesen priložnost, da zbrano in energijo, nabrano v poletju, prenesemo v vsakdanje življenje ter soustvarjamo skupnost, v kateri se dobro počutimo vsi. To je pomembno za vse generacije. Tudi za najmlajše, ki imajo skladno z zakonom pravico do zdravstvene obravnave, ki pa je v naši občini zaradi pomanjkanja pediatrov vprašljiva. Komu in čemu pripisati krivdo za nastalo stanje? Verjetno gre za preplet več dejavnikov, med njimi so vodenje zavoda Zdravstveni dom Novo mesto z očitno neustrezno strategijo in kadrovske politiko, svet omenjenega zavoda in ne nazadnje župan. Novih zaposlitev ni, saj zdravniki nočejo priti v Novo mesto, ker so medsebojni odnosi v zavodu slabi, odraz tega pa je tudi slaba organizacijska klima. Za zdravo življenje, predvsem psihično in socialno, pa je pomembno tudi druženje. Za to bi morala poskrbeti med drugim tudi Mestna občina Novo mesto s kakovostnimi programi

in dogajanjem v starem mestnem jedru. To bi moralo biti srce mesta, ki bi utripalo v kulturnih, društvenih in drugih dogodkih. A žal ni tako. Prostor je prepuščen stihijem odnosu odgovornih, zato je Glavni trg prazen, MONM pa očitno nima nobene rešitve in ideje, kako in s čim ga oživiti. Vprašanje je, kdo na občini je kriv in odgovoren za to, saj je verjetno težko narediti ustrezno strategijo oživitve mestnega jedra tudi zato, ker strokovni delavci zapuščajo občinsko upravo zaradi slabih tamkajšnjih medsebojnih odnosov, predvsem na ravni politika-strokovnost. Župan se ne more pohvaliti niti z uspešnim sodelovanjem z Ministrstvom za infrastrukturo RS. Kako naj si sicer razlagamo, da nikakor ne pride do dogovora za izgradnjo prepotrebne mostu čez reko Krko, ki bi znatno razbremenil mestni promet? In če ob tem izpostavimo še dejstvo, da je popolnoma zgrešen tudi sistem mestnega javnega potniškega (avtobusnega) prometa, je jasno, da je prometni kaos v naši občini ogromen.

Ceste in mostovi naj bi nas povezovali. Če so ceste preobremenjene, poškodovane, mostov pa ni, to občutimo vsi pri svojih vsakodnevnih opravkih, odraža pa se tudi v kakovosti bivanja in razvoju naše občine. Zato je to apel županu, naj prisluhne potrebam občank in občanov ter sprejme odločitve v dobro vseh, ki tu živimo. Jesen je čas žetve, a žanješ lahko le, če pravi čas tudi kaj posejše in posadiš. Tudi v prenesenem pomenu. Pa naj bo to cestna infrastruktura, ustrezen kader v zdravstvenih ustanovah, prostorski pogoji, medsebojni odnosi ali kaj drugega ... Kakšna bo letošnja bera v naši občini?

Srečko Vovko,
svetniška skupina SD Novo mesto

IZZIVI NOVEGA ŠOLSKEGA LETA

Pred nami je novo šolsko leto, ko se spet za nekaj časa poslavljamo od brezskrbnih poletnih dni, ki so otrokom in mladostnikom podarili številna nova spoznanja, navdušenja in izkušnje za prihajajoče šolsko obdobje. To bo polno izzivov, ki jih prinaša življenje, in se najprej morda zdijo kot nepotrebne ovire, ki jih je včasih težko premagati, pa vendar se po navadi vedno izkaže, da so ravno te ovire priložnost za rast, ki nas obogati z novim znanjem in pogumom za učenje, delo in življenje.

Ob tem imajo starši kot tudi učitelji zahtevno, odgovorno in spoštovanja vredno nalogo, vzgajanje otrok oziroma mladostnikov doma in poučevanje v šoli,

skrb, da odrastejo v odgovorne, suverene, samostojne in ustvarjalne posameznike. Pri tem je seveda zelo pomembno medsebojno konstruktivno sodelovanje in razumevanje vseh udeleženi. Vendar pa sama opažam, da je doseganje samostojnosti in suverenosti otrok, ob nenehnih spremembah in novostih sistema, zadnje čase svojevrsten izziv za njih, marsikateri izmed njih kljub želji in trudu ne zmore v šoli napredovati sam, ampak potrebuje dodatno pomoč staršev, učiteljev, inštruktorjev in podobno. Kot mama osnovnošolskega otroka in po pogovoru z mnogimi drugimi starši šolarjev lahko od blizu spremljam učne vsebine, ki se mi na trenutke zdijo preobsežne in prezahtevne za posamezna starostna obdobja, velike količine snovi pa mnogokrat obratne pridobljenemu znanju, ker je enostavno vsega preveč za otroške in mladostniške glave. Pogrešam sistem, s katerim bi učni načrti bolj spodbujali otroško ustvarjalnost, mladostniško odprtost in radovednost, željo po raziskovanju; da bi ta sistem razumel, da otroci potrebujejo tudi prosti čas, ob tem pa bi bilo verjetno tudi strahu in stisk, da ne bodo zmogli, pri šolarjih mnogo manj.

Resda vedno zagovarjam, da so novice življenjska stalnica, a kljub temu je včasih sodobni svet s hitrimi spremembami, ki so precej manj predvidljive kot včasih, prevelik pritisk na otroke in mladostnike. Zato je pomembno, da so rešitve in izboljšave sistema preiščene, strokovne, da se jih oblikuje z mislijo na šolarje, učitelje in starše in da bodo dejansko tudi v praksi predstavljal izboljšave v dobro otrok, njihove prihodnosti. Pomembno je namreč, da ti začetki učne načrte kot spodbudne in učno okolje kot varen prostor, ki jim bo odprl pot v svet želja in doseganja življenjskih ciljev. Da pa so vlaganja v izobraževanje, šolsko infrastrukturo velikega pomena za prihodnost in razvoj otrok, se zavedamo tudi v svetniški skupini Slovenske demokratske stranke, zato podpiramo in vedno konstruktivno sodelujemo pri projektih Mestne občine Novo mesto, s katerimi se zasleduje cilj kakovostne vzgoje in izobraževanja v našem okolju.

Eva Filej Rudman, svetniška skupina SDS

20 LET BOJA ZA RAZUM: SMO V NOVEM MESTU RES STORILI VSE?

Leto 2025 je leto grenke obletnice. Minevata dve desetletji od ustanovitve Regijske civilne iniciative (RCI), v katero smo se povezali člani iz občin z dolenskega območja z enim samim, a ključnim ciljem: poiskati delujoče in trajne rešitve za kompleksne izzive sobivanja z romsko skupnostjo.

V dvajsetih letih smo opravili nešteto sestankov z najvišjimi predstavniki države, od ministrov do predsednika države. Pripravili smo analize, predlagali konkretne ukrepe in nenehno opozarjali na nevdržne razmere, ki zahtevajo sistemski pristop. A politika v Ljubljani je naše strokovne predloge in pozive s terena večinoma preslišala, s čimer je pokazala nerazumljivo aroganco do lokalnih skupnosti. Še huje pa je, da so naše dolgoletne izkušnje pogosto prezrte tudi doma, v Novem mestu. Župan Gregor Macedoni se v javnosti kaže kot velik pobudnik reševanja romske problematike, a njegova dejanja govorijo povsem drugo zgodbo. Dejstvo je, da niti lani niti letos na dnevni red občinskega sveta ni uvrstil točke o tej pereči temi. S tem ni le preslišal pozivov, ampak je namerno onemogočil delo Odbora za spremljanje položaja romske skupnosti, ki se lahko sestane le ob obravnavi te točke. To je skrajno neodgovoren odnos do problema, ki se zaostruje pred našimi očmi. Posledice te ignorance so vidne vsem in postajajo nevdržne. Če smo v preteklosti o težavah govorili predvsem v okolici romskih naselij, se danes problematika nekontrolirano širi v srce mesta. Občutijo jo trgovci, ki beležijo porast kraj in nadlegovanj, najbolj pa nas skrbi porast nasilja romske mladine nad našimi otroki. Mar moramo res trepetati za varnost svojih najmlajših?

Ignoriranje teh težav ne bo rešilo. Po dveh desetletjih je čas, da si priznamo resnico in zahtevamo odgovornost. Potrebujemo vodstvo, ki tudi posluša in odločno ukrepa. Naša iniciativa je na to pripravljena. Je tudi župan?

Silvo Mesojedec, samostojni svetnik Mestne občine Novo mesto

OTROCI V NAŠI OBČINI OSTALI BREZ PEDIATRA

Na zadnji seji sem že drugič vložil pobudo o pomanjkanju zdravnikov za naše otroke. Otroci na območju občine namreč že od začetka leta 2025 ne morejo dobiti osebnega zdravnika. Po dostopnosti otroških in šolskih zdravnikov smo skupaj s Slovenj Gradcem najslabši med mestnimi občinami in pod slovenskim povprečjem. Pridobitev dodatnega kadra bi morala postati absolutna prioriteta občine in zdravstvenega doma.

Kar 580 naših otrok do 18. leta starosti trenutno nima osebnega zdravnika. Poleg tega je znatno število otrok opredeljeno pri zdravnikih v drugih občinah. Od enajstih pediatrov v zdravstvenem domu namreč nihče ne sprejema več novih pacientov. Starše usmerjajo v Žužemberk, Krško, Črnomelj in druge občine, kjer so še prosta mesta. Stanje

v Novem mestu je tako bistveno slabše od slovenskega povprečja. Skupaj z MO Slovenj Gradec smo najslabši med vsemi mestnimi občinami po Sloveniji. V Celju imajo 1413 prostih mest, Krškem 1363, Mariboru 2037, Murski Soboti 1954, Novi Gorici 635, na Ptuj 976, Kranju 547, Kopru 197, Velenju 153 itd. Naša pediatrija je včasih slovela kot ena boljših v Sloveniji. Zaposleni in bivši zaposleni pa danes pričajo, da so delovni pogoji v našem zavodu slabši kot v dobro urejenih okoljih drugje. Obstoječi pediatrični kader dela na robu svojih zmogljivosti; nekateri se soočajo z izgorelostjo, razumevanja s strani vodstva zavoda pa nimajo. Marsikdo razmišlja o odhodu iz novomeškega zdravstvenega doma.

Moje pobude: 1. Vodstvo Zdravstvenega doma Novo mesto naj se prioriteto loti reševanja problematike. 2. Vodstvo Zdravstvenega doma naj angažira preverjenega zunanega izvajalca, s katerim bo izmerilo organizacijsko klimo v zavodu. 3. Vodstvo Zdravstvenega doma Novo mesto naj sprejme ukrepe, s katerimi bo dodatno stimuliralo svoje zaposlene, da ostanejo v našem zavodu. Vodstvo naj pripravi ukrepe, s katerimi bo izboljšalo organizacijsko klimo med zaposlenimi v svojem zavodu. 4. Vodstvo Zdravstvenega doma naj kot kratkoročno rešitev poskuša pritegniti dodatni pediatrični kader s pogodbami o delu oziroma z delnimi zaposlitvami, zato da bo vsaj v preventivi razbremenilo obstoječe pediatre, ki delajo na robu svojih zmogljivosti. 5. Župan in občinska uprava naj si prav tako kot prioriteto zastavita okrepitev novomeške pediatrije. 6. Občina naj premisli o dodatnem stimuliranju zdravnikov in medicinskih sester, da pridejo v Novo mesto; na primer z možnostjo pridobitve občinskega stanovanja; možnost brezplačnega parkiranja itd. 7. Občina naj preuči možnost razpisa za oddajo koncesije, vendar ne na račun kadra v zdravstvenem domu. 8. Občina naj se s svojimi predstavniki v svetu zavoda zavzame, da bo prišlo do objektivnega merjenja organizacijske klime med zaposlenimi v zdravstvenem domu. Predstavniki ustanovitelja naj spodbudijo vodstvo zavoda, da izboljša delovne pogoje za zaposlene.

Uroš Lubej, svetniška skupina Solidarnost Novo mesto

NOVO MESTO JE DOBIL NOVO NEGOVALNO BOLNIŠNICO

Vse, ki smo se v preteklih letih na različne načine močno in vztrajno prizadevali za pridobitev prepotrebne negovalne bolnice v Novem mestu, nas v zadnjih mesecih prevajajo občutki zadovoljstva, hvaležnosti, veselja in ponosa. Ni bilo lahko, večkrat nismo bili slišani. Celo nekateri pomembni in vplivni ljudje naše ideje o negovalni bolnišnici v nekdanji interni bolnišnici niso podpirali. Čeprav je bilo veliko »besedne podpore«, da je treba

poskrbeti za tiste, ki nemočni najbolj potrebujejo nežnost, spoštovanje, človeško toplino in predano visoko strokovno medicinsko oskrbo, bi mnogi radi videli v tej arhitekturni prelepi stavbi druge vsebine. Zmagali sta človečnost in potreba po sodobnem strokovnem centru. V njem bo prostora za petinšestdeset, največkrat povsem nemočnih bolnikov, ki bodo imeli na razpolago predane zdravnike, medicinske sestre, zdravnike in drugo osebje. Nič od tega pa ne bi imeli, če ne bi bilo v to gradbeno, finančno in s skrbjo za spoštljiv odnos do kulturne dediščine zahtevno realizacijo vpeto predano in trdo večletno garanje najvišjega vodstva novomeške bolnišnice. To vem!

Prenovljena stavba je danes čudovita, iz nje sije sonce. Njena prava lepota pa bo zaživela šele takrat, ko bodo prostore napolnili ljudje – medicinske sestre, zdravniki in negovalno osebje bodo bolnici vdahnili dušo, saj bodo skrbeli za dostojanstvo in dobrobit najbolj ranljivih. Največkrat bodo to starejši, ki pa jih v naši družbi prevečkrat odrivamo. Že veliko let namenjam na stotine ur skrbi za starejše in še vedno večkrat slišim izjave mlajših, da starejši malo potrebujemo, da je treba denar vlagati v prihodnost. Vedno znova jim odgovarjam, da pridobitve, kot je negovalna bolnišnica in druge pomembne storitve za starejše, pomenijo še kako pomemben del prihodnosti tudi za njih. Manj bodo imeli skrbi za svoje dedke, babice, drage starše, že jutri pa bo ta v primeru potrebe služila tudi njim. Obnova je združila dve vrednoti – spoštljiv odnos do kulturne dediščine in nujno potrebo po negovalni bolnišnici, namenjene pacientom, ki so zaključili akutno bolnišnično zdravljenje. Stavba je ohranila svojo zgodovinsko identiteto, obenem pa je prilagojena sodobnim standardom zdravstvene oskrbe. Negovalna bolnišnica bo razbremenila svojce in druge, katerih bližnji bodo v tej bolnišnici. Največ pa pomenila tistim, ki se bodo srečevali z boleznijo in nemočjo. Njim bodo namenjeni predvsem bližina, varnost in občutek, da niso sami. Naj jim bo čas, ki ga bodo preživeli v tej bolnišnici, topel dom. To so jim mlajši dolžni zagotoviti tudi kot majhno vračilo, kar so ti storili zanje. Da številni spoznavajo pomen nove pridobitve, potrjujejo številni pogovori o tej bolnišnici. Slišati je: »Končno smo dočakali nekaj, kar smo dolgo potrebovali. Za mnoge družine bo to pomenilo neprecenljivo pomoč.« Nekateri so dodali, da jih veseli predvsem napovedan človeški pristop, ki ga bodo v bolnišnici enako kot v drugih organizacijskih enotah novomeške splošne bolnišnice deležni bolniki. Veseli jih, da bo poskrbljeno za dostojanstvo njihovih bližnjih, to je najmanj, kar jim kot skupnost dolgujemo, poudarjajo ... Naj bo torej novomeška negovalna bolnišnica, ena izmed štirih v Sloveniji, več kot zgolj zdravstvena ustanova – naj bo več en izraz hvaležnosti in spoštovanja do generacij, ki so soustvarjale skupnost,

ter zagotovilo, da bo njihovo dostojanstvo varovano tudi v trenutkih, ko bodo potrebovali največ opore.

Mag. Adolf Zupan, svetniška skupina Stranka generacij

KAJ BOMO Z ZAPUŠČENIMI ŽIVALMI?

Zavetišča za živali po Sloveniji pokajo po šivih. Za zapuščene živali, tako mačke kot pse, skrbi 16 zavetišč. Novomeška občina ima sklenjeno koncesijsko pogodbo z Zavetiščem Turk z Zajčjega Vrha pri Stopičah. Zavetišče Turk tako opravlja naloge odlovov, prevoza, pregledov in namestitve živali, opravlja dnevno oskrbo, označitve živali, sterilizacije, kastracije, skratka vse, kar te živali potrebujejo. Pri opravljanju svojih nalog zavetišče sodeluje tudi z Društvom za zaščito živali iz Novega mesta, ki je samo v letu 2024 opravilo najmanj 1500 ur prostovoljnega dela. Dnevna oskrba živali v Zavetišču Turk znaša 4 EUR za mačko in 8 EUR za psa in je v primerjavi z ostalimi zavetišči bistveno nižja, v Ljubljani znaša po objavljenem ceniku za malega psa 23.5 EUR, za velikega psa 30 EUR in za mačko 12.79 EUR, temu pa je treba prišteti še ostale stroške. V letu 2024 je Zavetišče Turk sprejelo je 47 psov in 150 mačk, za kar je od občine prejelo po podatkih iz zaključnega računa 9.123 EUR (v Erarju sicer piše 3.500 EUR). Na hitro izračunano, to zadostuje samo za najem boksov, s tem da je bila vsaka žival tam največ 5 dni. Kje so potem še stroški ulovov, veterinarske oskrbe, sterilizacij in ostalega? Pregledala sem zaključne račune ostalih mestnih občin. Za zavetišča so v letu 2024 namenili: Ljubljana 705.821 EUR, Maribor 124.652 EUR, Celje 90.244 EUR, Kranj 89.859 EUR, Koper 157.365 EUR. V letu 2025 je bilo do 31. 7. 2025 v Zavetišču Turk po koncesionarski pogodbi sprejetih 51 psov in 107 mačk. Skupni stroški samo v tem letu do 31. 7. znašajo že 52.982,16 EUR. Občina Novo mesto je do 30. 6. plačala zgolj 6.219 EUR, vključno z najemi boksov za živali.

Kaj gre narobe? Zakaj naše zavetišče ne dobiva plačila za opravljene storitve?

Pri občinski upravi pravijo, da izdani računi zavetišča niso skladni s pogodbo in da poročila niso ustrezno pripravljena. Govorila sem tudi z lastnico zavetišča. Pravi, da ji novomeška občina stalno zavrača račune zaradi birokratskih zadev. Prav tako pravi, da z drugimi občinami nima težav glede poročil in izdajanja računov. Ne bom komentirala izjave ene in druge strani, vidim pa podatke in si želim, da se najde rešitev, ki bo ustrezala obema. Nekdo, ki dela cele dneve, vse mesece na leto, brez vikendov in praznikov, najbrž res težko sledi togim birokratskim pravilom, saj ne sedi v pisarni in čaka 5. v mesecu, da izda račun. Upravljanje zavetišča ni 8-urna služba,

ampak je 24-urna vse dni v tednu in vse leto. Je poslanstvo, ki ga ne more opravljati prav vsak. Ko so odlovi živali, nihče ne vpraša, koliko je ura in kateri datum je, je pač treba narediti. In res, posledično lahko zmanjka časa za birokracijo. Ampak da zaradi tega potem nisi upravičen do plačila?

Že aprila sem na seji občinskega sveta prosila župana in občinsko upravo, naj se zadeve z zavetiščem rešijo in naj se poravnajo stvari še za nazaj ter se s tem zagotovi nemotena oskrba živali tudi za naprej. Zaradi nove zakonodaje bo občina prav tako morala podpisati nov aneks z zavetiščem. 24. 7. 2025 je bila namreč v Državnem zboru sprejeta novela Zakona o zaščiti živali, ki ureja tudi področje financiranja oskrbe živali v zavetiščih. Po prejšnjem zakonu je prvih 30 dni stroške poravnala občina, v kateri je žival najdena, od 30. do 120. dneva so bili stroški na zavetišču, kar jim je predstavljalo veliko finančno breme, od 120. dne pa je stroške osnovne oskrbe krila država. Z novelo zakona, ki je začel veljati 15. 8. letos, se je uredilo področje od 30. do 120. dneva, saj 60 dni po sprejemu živali stroške zanjo krije občina, od 61. do 180. dne državni proračun, po 180. dnevu pa država in zavetišča v razmerju 35 proti 65. To pomeni, da bodo obveznosti občine do zavetišča samo še višje.

In kaj se lahko zgodi pri nas?

- Lahko se zgodi, da Zavetišče Turk ne bo podpisalo aneksa k pogodbi zaradi spremembe novele zakona z našo občino zaradi neplačanih obveznosti;
- občina bo prisiljena iskati novega koncesionarja, ki ga v bližini ni, kar bo samo še podražilo stroške.

Ali nam je res tega treba?

Še enkrat prosim občinsko upravo, naj najde birokratsko rešitev za poravnavo obveznosti, ki jih ima do Zavetišča Turk, za nazaj in za prihodnje opravljene storitve.

Problem števila zapuščenih živali je namreč zelo pereč, število se povečuje. Naša naloga pa ni samo urediti zadeve z zavetiščem, ampak tudi poskrbeti za naš odnos do živali nasploh.

Zato bom na občinskem svetu predlagala, naj se v proračunu zagotovijo sredstva za izobraževanje o odnosu do živali in odgovornosti že pri najmlajših, to je v vrtcih in šolah. Tako kot nas učijo o varnosti v cestnem prometu, naj se otroci učijo tudi o tem, da so živali živa in čuteča bitja, ki potrebujejo skrb, in da je naša odgovornost, kako živijo.

Upam, da me kolegice in kolegi podprejo.

Urška Kovačič, svetniška skupina Gibanje Svoboda

Gasilska zveza Novo mesto je ob 70-letnici pripravila parado s 230 gasilci, 50 praporji in 22 vozili, župan Gregor Macedoni pa je ob tej priložnosti napovedal pomembno novo investicijo - izgradnjo regionalnega centra za zaščito, reševanje in pomoč.

Do Olimpijskega centra Novo mesto vodi nova cesta – v družbi krajanov KS Prečna smo otvoril 340 metrov dolg cestni odsek s pločnikom in kolesarsko stezo, ki omogoča varno povezavo do športnih objektov v Češči vasi.

Vrtec Rdeča kapica letos praznuje 50 let delovanja. Jubilej, ki izraža dolgoletno predano delo in sodelovanje skupnosti pri soustvarjanju prijetnega okolja za najmlajše, so prijetno obežili v okviru praznovanja krajevnega praznika Krajevne skupnosti Drska.

Z odprtjem Vrtca Miškolin kot nove enote Vrtca Cícbán smo obežili pomemben korak v širitvi mreže predšolske vzgoje v občini.

Častni občan Mihael Japelj je praznoval 90. rojstni dan – ob jubileju so mu čestitali podžupan Urban Kramar ter predstavniki krajevne skupnosti in Rdečega križa, ki so se mu zahvalili za dolgoletna prizadevanja za znanost in razvoj univerze.

V družbi Društva vinogradnikov Trška gora smo simbolično potrgali grozdje s potomke najstarejše vinske trte na svetu, ki uspeva v središču mesta.

Ob tradicionalnem sprejemu smo izrekli zahvalo kvrodajalkam in kvrodajalcem ter poudarili pomen njihove nesebične pomoči pri reševanju življenj.

Z novim koncesionarjem Nomago se je avgusta začelo novo poglavje mestnega potniškega prometa – brez sprememb za potnike, z boljšo usklajenostjo postajališč in načrti za elektrifikacijo ter uvedbo prevoza na zahtevo.

Z načrtovano obnovo Kozinove zidanice si skupaj z Ministrstvom za kulturo prizadevamo za ohranjanje dragocene kulturne dediščine enega največjih slovenskih skladateljev, Marjana Kozine.

Nadaljujemo prizadevanja za prometno varnost in trajnostno mobilnost z gradnjo nove kolesarske povezave proti Trški gori, ki bo kolesarjem zagotovila varno in udobno pot.

PGD Potov Vrh-Slatnik je podpisal pogodbo za nakup novega gasilskega vozila, ki bo omogočilo dostop tudi do težje dosegljivih lokacij in boljšo zaščito prebivalcev. Nakup bo sofinancirala tudi Mestna občina Novo mesto.

S slovesnostjo na Muzejskih vrtovih, polaganjem vencev in spominskim pohodom v Pogancih smo obežili spominski dan občine in dan državnosti ter počastili spomin na padle v osamosvojitveni vojni.

Skupaj z občinami Kočevje, Ribnica in Črnomelj smo se pridružili skupni izjavi o neučinkovitem ukrepanju države pri reševanju socialne in varnostne problematike. Posebej smo izpostavili potrebo po učinkovitejšem nastavljanju izzivov, povezanih z romsko skupnostjo.

Občinski redar Jože Medved je s hitrim posredovanjem pomagal občanu v stiski ter omogočil varen prevoz do urgence. Za požrtvovalno in plemenito ravnanje mu je župan Gregor Macedoni osebno čestital.

PRENOVA MESTNE TRŽNICE V POLNEM TEKU

V začetku avgusta se je na Florjanovem trgu začela dolgo pričakovana celovita prenova novomeške mestne tržnice, ki bo temeljito preoblikovala središče mesta ter ustvarila nov, kakovosten in arhitekturno premišljen prostor za tržni utrip. Obsežna investicija bo sodobno preobrazila območje Florjanovega trga in pomembno prispevala k nadaljnji oživitvi starega mestnega jedra.

TRŽNICA DO KONCA PRENOVE NA ZAČASNI LOKACIJI

Zaradi prenove je tržniška dejavnost od konca julija začasno preseljena na nadomestno lokacijo na vrt nekdanjega bara San Sebastian ob stavbi Prešernovega trga 1. Tržnica deluje na prostem pod šotorom, za nemoteno delovanje pa je zagotovljeno tudi manjše skladišče. Nekateri ponudniki, predvsem stalni, uporabljajo tudi nadomestne prostore na Florjanovem trgu.

Obiskovalce vabimo, da v času prenove podprejo lokalne pridelovalce, obrtnike in rokodelce, ki so tržnici ostali zvesti in na novi lokaciji ponujajo kakovostne izdelke ter pridelke. Tam jih najdete vsako dopoldne od ponedeljka do sobote z izjemo dela prostih dni.

Zaključek del je predviden do konca prihodnjega leta, ko bo Novo mesto dobilo sodobno in funkcionalno tržnico, ki bo v srcu mesta postala osrednje stičišče lokalne ponudbe in druženja. Do konca prenove, ki poteka usklajeno tudi z gradbiščem v Narodnem domu, vas bomo redno obveščali o poteku del, vplivu na promet in dostopnosti do mestnega jedra.

Peter Žunič Fabjančič

JUŽNA ZBIRNA CESTA IN REGIJSKO SREDIŠČE – KLJUČNA PROJEKTA ZA PRIHODNOST

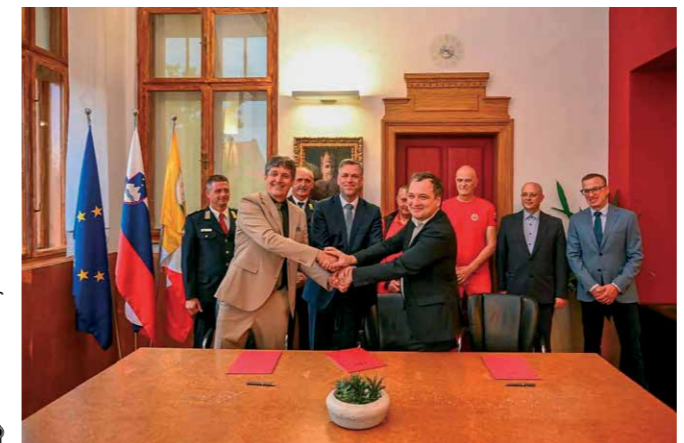
Novo mesto tudi v prihodnje ostaja razvojno naravnano in z jasno vizijo oblikuje projekte, ki bodo pomembno prispevali h kakovosti bivanja meščanov. Med njimi izstopata dva trenutno aktualna projekta, katerih skupna točka je načrtovanje prihodnosti z mislijo na vsakdanje potrebe občanov. Priprava projektne dokumentacije za južno zbirno cesto in za Regionalno središče za zaščito, reševanje in pomoč tako ponovno dokazuje usmerjenost Mestne občine Novo mesto v celovit pristop k razvoju – od prometne razbremenitve in prostorskega načrtovanja do povečanja varnosti in operativnosti nujnih služb.

Nova južna zbirna cesta bo dolga 3,8 kilometra in bo povežala državno Šmihelsko cesto z Belokranjsko cesto. S tem bo bistveno izboljšana prometna situacija na območju južnega dela mesta, razbremenjeno bo obstoječe cestno omrežje, predvsem v krajevnih skupnostih Šmihel, Regrča vas in Gotna vas. Povezava bo predstavljala tudi ključno podporo novim stanovanjskim in poslovnim območjem ter omogočila nadaljnji strateški urbanistični razvoj. Cesta bo prilagojena tudi za pešce in kolesarje, z več navezavami na obstoječe povezave. Projektiranje bo zaključeno do konca leta 2026, nato pa bodo sledili postopki za izbiro izvajalca gradnje.

Na drugi strani občina skupaj z Ministrstvom za obrambo načrtuje tudi izgradnjo Regionalnega središča za zaščito, reševanje in pomoč, ki bo umeščeno ob Vojašnici Franca Uršiča v Bršljinu. V sodobno zasnovanem objektu površine več kot 5.000 m² bodo pod eno streho delovale ključne občinske in državne službe s

področja zaščite in reševanja. To bo omogočilo boljše pogoje za delovanje, hitrejšo odzivnost ter učinkovitejšo organizacijo v primeru naravnih nesreč in drugih izrednih dogodkov. Projekt, ki ga sofinancirata občina in država, bo z izgradnjo sodobnih prostorov pomembno prispeval k večji varnosti prebivalcev ter omogočil tudi boljšo izrabo obstoječe infrastrukture, vključno z bližnjo vojašnico. Projektne dokumentacije bo pripravljena do konca leta 2026.

Oba projekta kažeta na dolgoročno razmišljanje in odgovorno načrtovanje, ki temelji na konkretnih potrebah ljudi. S povezovanjem infrastrukturnih rešitev in krepitvijo sistemov zaščite ter reševanja se v mestu ne gradi le fizični prostor, temveč tudi zaupanje v prihodnost. Z vključevanjem ključnih infrastrukturnih in varnostnih projektov občina uresničuje svojo razvojno vizijo. Novo mesto s tem postaja dostopnejše, varnejše in bolj urejeno za svoje prebivalce in vse, ki v njem živijo, delajo ali ga obiskujejo.

Peter Žunič Fabjančič

Peter Žunič Fabjančič

PRENOVA SEIDLOVE CESTE SE NADALJUJE DO LOČENSKEGA MOSTU

Nadaljujemo s celovito prenovo Seidlove ceste, ene glavnih mestnih vpadnic, ki bo po koncu del pomembno prispevala k večji prometni varnosti, udobju in funkcionalnosti tako za voznike kot tudi za pešce, kolesarje in uporabnike javnega potniškega prometa. Po zaključenih delih na več odsekih se projekt rekonstrukcije nadaljuje proti križišču z Andrijaničevo cesto pri Ločenskem mostu, kjer se bo v prihodnjih tednih začela naslednja faza del.

Peter Žunič Fabjančič

ZAKLJUČENA DELA MED CANKARJEVO ULICO IN PLAVO LAGUNO

Na približno 600-metrskem odseku, kjer smo s prenovo začeli lansko jesen, so bile urejene površine za pešce in kolesarje na obeh straneh cestišča, rekonstruirano je bilo vozišče, posodobljeni sta bili komunalna infrastruktura in cestna razsvetljava ter urejeno odvodnjavanje. Da bo v prihodnje pot varnejša tudi za šolarje vozače, bo v bližini križišča s Koštialovo ulico prenovljeno še avtobusno postajališče.

NADALJEVANJE PROTI KRIŽIŠČU Z ANDRIJANIČEVO CESTO

Rekonstrukcija Seidlove ceste se nadaljuje do Ločenskega mostu. V tej fazi bo celovito prenovljeno celotno cestišče, vključno z novimi pločniki s površinami za pešce in kolesarje. Poleg tega bo urejena komunalna infrastruktura

– kanalizacija in na določenem delu vodovod. Pomemben del te faze bo tudi ureditev semaforiziranega križišča pri Gasilsko-reševalnem centru Novo mesto,

kar bo pripomoglo k boljši pretočnosti in varnosti prometa. Prenovljena bodo avtobusna postajališča in urejeni varni prehodi za pešce.

TRI DESETLETJA KULTURNEGA CENTRA JANEZA TRDINE

Kulturni center Janeza Trdine (KCJT) že 30 let nudi varno zatočišče ljubiteljem različnih umetnosti. Leta 1995 je bil ustanovljen z namenom zagotavljanja različnih žanrov v stavbi, ki jo je v 70. letih prejšnjega stoletja zgradila in uporabljala tedanja JLA, po osamosvojitvi pa je prešla v upravljanje lokalne skupnosti. Od leta 2016 deluje pod okriljem Zavoda Novo mesto in je danes regijsko prepoznavna kulturna ustanova. »Delamo za mesto in celotno regijo,« izpostavlja direktor zavoda Aleš Makovac.

S sredstvi, ki jih imajo na voljo, se trudijo obiskovalcem ponuditi kulturni program na najvišji možni ravni, pojasnjuje Marko Mulej, vodja za kulturo v Zavodu Novo mesto. »Največ pozornosti namenjamo abonmajski sezoni, med katero se v Trdinovi dvorani zvrsti 20 različnih predstav. Že nekaj let obiskovalcem na ogled ponujamo večerne in dopoldanske filmske projekcije iz svetovne Art kino mreže, vedno več pozornosti pa je deležna Galerija Kocka, ki pod svojim okriljem nudi razstavní prostor mladim, lokalnim, slovenskim in svetovno uveljavljenim likovnim ustvarjalcem. Izpostaviti želim še moč podajanja kulture mladim s kulturno-umetnostno vzgojo (KUV), ko nas v šolskem letu na predstavah obiše okoli 25.000 otrok in mladostnikov,« poudarja.

Zadnja leta največ finančnih sredstev namenjajo glasbeno-gledališkimi uprizoritvam, ki nastajajo v produkciji KCJT. Tako se lahko od leta 2016 pa do danes pohvalijo z lastnimi produkcijami operete *Netopir* ter operama *Julija* in *Kit na plaži*, ob praznovanju 30-letnice KCJT pa bo luč sveta ugledal še operni muzikal *Kette*. »S to predstavo se poklanjamo enemu najbolj prepoznavnih predstavnikov slovenske moderne – Dragotinu Ketteju, ki je v svojem kratkem življenju nekaj let preživel tudi v Novem mestu,« izpostavlja vodja za kulturo.

Stavba Kulturnega centra Janeza Trdine je stara blizu 50 let, 30 let pa je minilo od zadnje konkretne prenove. »Upamo, da se uresniči strategija razvoja kulture v MONM 2022–2030, v kateri sta nam obljubljeni razširitev in prenova dvorane ter odra v KCJT s posodobitvijo tehnične opreme. Oprema, ki jo uporabljamo za zagotavljanje dogodkov, je v večini primerov zastarela. Dvorano načenja zob časa, oder zaradi svoje konusne oblike velikokrat otežuje postavitve določenih scenskih elementov, energetska učinkovitost stavbe pa je tudi letom primerna,« pojasnjuje Mulej. Makovac pa dodaja: »Vsebinsko imamo vlogo kulturnega središča JV Slovenije, ampak lahko jo izgubimo, ker se infrastrukturni pogoji v manjših krajih izboljšujejo in bodo lahko kmalu bistveno boljši kot naši.«

Kljub temu v Zavodu Novo mesto optimistično zrejo v prihodnost in si želijo tudi v prihodnje nadaljevati dolgoletno tradicijo negovanja kulture na različnih področjih in za vse ljudi, ne glede na starost, okus ali prepričanja. »To sta naše poslanstvo in temeljna naloga, ki jima kot javna kulturna ustanova sledimo. Ob tem veliko skrb namenjamo tudi finančni vzdržnosti delovanja,« pravi Mulej. Saša Šepec, vodja gledališkega in filmskega programa ter KUV v Zavodu Novo mesto, pa med drugim dodaja: »V Zavodu Novo mesto, v katerem si prizadevamo biti osrednje stičišče umetniškega dogajanja v našem okolju, zlasti na področju gledališča in filma, smo razdvojeni med zahtevami po ustvarjanju čim večjega dobička in zavedanjem našega poslanstva – omogočanje dostopa do kakovostnih kulturnih

Boštjan Pucelj

Alen Zulič

vsebin, spodbujanje ustvarjalnosti in razvoj občinstva. Je pa tudi res, da kakovostno kulturno okolje omogoča sobivanje obeh – in s tem ustvarja mesto, kjer je prostor tako za smeh kot za razmislek oz., kot smo v preteklosti že razglašali, za 'razteg smejalnih mišic in kravžljanje sivih celic.«

»NOVO MESTO JE KETTE. IN KETTE JE NOVO MESTO.«

Romantično, tragično, polno upanja, veličastno. Tako bi lahko na kratko opisali operni muzikal *Kette*, zgodbo o slovenskem pesniku Dragotinu Ketteju, ki je mnogo prezgodaj izgubil bitko za svoje življenje. Nova lastna produkcija Kulturnega centra Janeza Trdine – Zavoda Novo mesto bo premiero doživela na odru KCJT 25. septembra.

KETTE

SEPTEMBRA IN NOVEMBRA 2025
KULTURNI CENTER JANEZA TRDINE · NOVO MESTO

KCJT | GLASBA: ALEŠ MAKOVAC | OPERNI MUZIKAL | LIBRETO: VINKO MÖDERNDORFER

Matevžu Novaku, vodji glasbenega programa in lastne produkcije v Zavodu Novo mesto. Tako je zgodba o mladem pesniku našla pot do skladatelja Aleša Makovca, sicer tudi direktorja Zavoda Novo mesto, ki je zapisani besedi nadel glasbo in se s tem podpisal pod svoje tretje obsežno glasbeno-gledališko delo.

»Z Möderndorferjem sva se pogovarjala o kratki operi, enodejanki. Potem sem prejel njegov libreto in se mi ni zdelo, da gre za tako obsežno delo. Ko sem začel pisati, pa sem ugotovil, da to ne bo majhna stvar,« je pojasnil Makovac. Glasbo je začel pisati po novem letu in jo dokončal dva meseca pozneje, kot je bilo načrtovano. »Štiri mesece sem pisal, tako kot je Möderndorfer štiri mesece pisal libreto. Nastala je velika stvar v dveh dejanjih, dolga okoli dve uri. To je monumentalna zadeva, to je spomenik,« je izpostavil avtor glasbe.

Pod libreto se je podpisal Vinko Möderndorfer, ki je vrsto let razmišljal o Ketteju in njegovi življenjski zgodbi, od štirih pesnikov slovenske moderne pa se mu je zdel najbolj nadarjen mladenič. »Kette, eden največjih slovenskih pesnikov, je bil srečen v Novem mestu. O Krki in Novem mestu je napisal najlepše sonete in pesmi. Nekatere so celo ponarodele. Vodnjak na Glavnem trgu je znan celotni deželi zaradi njegove pesmi. Tudi ljubezen je spoznal v Novem mestu. Novo mesto je Kette. In Kette je Novo mesto,« je med drugim izpostavil avtor besedila. Tik pred premiero opere *Kit na plaži* je o Kettejevi zgodbi z navdušenjem pripovedoval

V glasbenem smislu gre za kombinacijo opere in muzikala. »Muzikal se kaže skozi izrazite, zaključene songe, sodoben način pripovedovanja in odprtost do različnih zvočnih estetik ter interpretativne individualnosti. Po drugi strani operni slog vstopa skozi klasični način petja – z močno oporo v dihu, resonančno zgradbo tona in vibratom, ki omogoča projekcijo glasu brez tehnične ojačitve. Na določenih mestih prav ta operni pristop dosega glasbeno in čustveno sublimacijo ter dogajanje povzdigne nad vsakdanje,« je poudaril in dodal, da gre za nov pristop, ki je nekoliko bližji današnjemu poslušalcu.

Boštjan Pucelj

In kdo je pravzaprav bil Kette? »Kette je bil mladenič, ki je v sebi čutil izjemno ustvarjalno moč. Hotel je pisati pesmi, zgodbe, drame, romane, pravljice za otroke ... Žal pa je imel smolo. Zaradi zabavljive pesmi čez ljubljanskega škofa so mu cerkvene oblasti onemogočile šolanje, stric, ki naj bi ga finančno podpiral, mu je zaradi tega odrekel pomoč. Kette je ostal na cesti in brez vsega. Maturiral je lahko šele v Novem mestu. Kratko bivanje v Novem mestu je bilo za mladeniča najsrečnejše obdobje v življenju. Napisal je veliko pesmi, se zaljubil, maturiral ... Potem pa je moral v vojsko, kjer je dokončno zbolel za jetiko in v ljubljanski Cukrarni umrl,« je povedal Möderndorfer, ki operni muzikal tudi režira.

Zgodba o slovenskem pesniku prinaša bogato paleto različnih čustev. »Če bi pisal glasbo o dolgočasnem liku, bi imel kar precej težav – napisati precej enolično glasbo je moreče tudi za skladatelja, ne samo na koncu za poslušalca. Ampak tu smo Ketteja dobili v vseh njegovih barvah – od zaljubljenega, žalostnega, hudomušnega, nagajivega do sarkastičnega, obupanega, spet polnega energije, željnega pisanja. Želel si je še ogromno narediti v življenju, kar naenkrat pa je zbolel. Toliko Kettejev je v tem delu, da se skladatelju odpira široka paleta možnosti.« Makovca je sicer najbolj presenetila Kettejeva zrelost v zelo mladih letih: »Kakšne misli, kakšne ideje! In to v tako zgodnjih letih! To je bil otrok za današnji čas. Danes si otroci še v šolo ne upajo sami, on pa je v tistih letih napisal takšne stvari. To je noro, kakšna odraslost! Skozi zgodbo spoznaš, da ga je v to prisililo življenje.« Makovca je navdušila tudi Kettejeva poezija, s katero se je uprl sistemu. »Všeč mi je bilo, kako je izpostavil svoj pogled na avtoriteto in čas je pokazal, da je imel prav. Model, da je pred nas postavljena avtoriteta, ki si lasti boga ali znanost in potem reče, kaj je prav, mi pa moramo to ponoviti in če prav ponovimo, smo inteligentni, je zgrešen model. Bil je zelo napreden v teh mislih, čeprav mladostno razigrano hudomušen in nagajiv,« je še izpostavil.

Sedem igralcev bo izvedlo 21 vlog. Glavna vloga je torej Kette, ki ga bo upodobil Klemen Torkar. Ostale vloge pa so si razdelili Gaja Sorč, Irena Yebuah Tiran, Ana Pavlov Pervanje, Andrej

Rustja, Marko Erzar in Marko Ferjančič. »Soliste bo spremljal petčlanski komorni orkester: violini, čela in klavir. Dirigenta predstave sva Iztok Kocen in jaz kot njegov asistent. Za sceno skrbi Jaro Ješe, za kostume pa Tina Žen. Veseli nas, da so vsi, ki sodelujejo v opernem muzikalu, sodelovali že pri prejšnjih odmevnih projektih, to so opere *Deseti brat*, *Julija* in *Kit na plaži*,« je pojasnil Matevž Novak. Uigrana ekipa tako pridno vadi vse od junija, da bo na premieri v septembru in na vseh ponovitvah v novembru vse potekalo kot po maslu.

Svoj pečat opernemu muzikalu bo seveda dodala še kostumografija, nad katero bdi Tina Žen, ki je kostume oblikovala na podlagi slikovnega gradiva tistega časa. Navdih je črpala v Narodni galeriji s portretov tedanjega časa, iskala je fotografije iz tistega obdobja, duh takratnega časa so ji približali tudi stripi *Meksikajnerji* Zorana Smiljaniča in Marijana Pušavca. »Najprej sem pripravila »moodboard«, nekakšen kolaž fotografij kostumov po vlogah. Nato sem se dobila z Möderndorferjem in sva »razdelovala« like, se pogovarjala o njihovih lastnostih, posebnostih, značilnostih in barvni shemi za kostumografijo. S scenografom sva imela že v štartu podobno likovno shemo, tako da kakšno usklajevanje sploh ni bilo potrebno. Šele potem sem se lotila skiciranja kostumov po vlogah in skice predstavila Vinku,« je pojasnila kostumografinja. »Uporabila sem različne materiale. Nekaj kostumov je recikliranih oz. predelanih iz sodobnejših oblačil, nekaj je novih, nekaj smo jih izdelali sami. Materiali so naravni, mešanice vlaken in tudi umetni, sodobni,« je izpostavila in dodala, da mora kostumograf z oblačili oz. kostumom pomagati igralcu pri oblikovanju vloge: »Cankar ima tako v gumbnici belo krizantemo, Oton Župančič okrogla temna očala ...«

Izpod peresa skladatelja Aleš Makovca in libretista Vinka Möderndorferja je tako nastal operni muzikal, poln pristnih čustev, ki na trenutke navdušujejo, na trenutke sežejo globoko v srce. »Novomeščani bodo lahko ponosni. Slovenci pa tudi, saj smo dobili izvrstno operno delo o velikanu slovenske literature in seveda o Novem mestu,« je še navdušeno izpostavil avtor besedila.

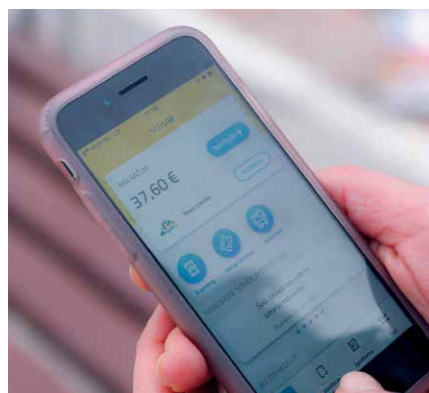
SITIUM – PAMETNA KARTICA, KI POVEZUJE NOVO MESTO

V Novem mestu lahko sodobni utrip mesta začutimo tudi z uporabo pametne mestne kartice Sitium. Gre za inovativno rešitev, ki občanom omogoča lažjo, hitrejšo in priročnejšo uporabo različnih javnih storitev – vse z eno kartico ali aplikacijo na telefonu.

Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto je postala del pametnega sistema Sitium.

Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto je postala del pametnega sistema Sitium, kar pomeni pomemben korak v smeri sodobne, digitalno povezane skupnosti. S tem se je knjižnična izkaznica preoblikovala v sodobno, večnamensko kartico oziroma mobilno aplikacijo, ki omogoča enostaven dostop do številnih mestnih storitev. Nova izkaznica oziroma aplikacija Sitium omogoča sodobno digitalno identifikacijo ter odslej tudi enostavno plačevanje članarine, zamudnin in drugih knjižničnih storitev iz dobroimetja na uporabniškem računu. Menjava izkaznic poteka postopoma – ob novem vpisu ali podaljšanju članstva. Nova kartica Sitium je za člane novomeške knjižnice brezplačna.

Aplikacija Sitium na mobilnem telefonu je brezplačna in deluje po predplačniškem sistemu.

Z mestno kartico ali aplikacijo Sitium lahko med drugim uporabljate tudi mestni javni prevoz.

KAJ JE SITIUM?

Sitium je pametna mestna kartica, ki deluje kot digitalni ključ do javnih storitev v naši občini. Uporabniki jo lahko uporabljajo v fizični obliki (plastična kartica s čipom) ali pa si jo naložijo kot aplikacijo na mobilni telefon.

KATERE STORITVE OMOGOČA?

- plačate parkirnino na javnih parkiriščih,
- uporabljate mestni avtobus,
- vstopate na Bazenu Novo mesto,
- uporabljate knjižnične storitve Knjižnice Mirana Jarca Novo mesto.

Sistem se stalno razvija, zato lahko v prihodnosti pričakujemo še dodatne storitve.

PLAČEVANJE PARKIRNINE

Na vseh javnih parkiriščih je možno plačilo parkirnine z aplikacijo Sitium. Uporabniki, ki je ne uporabljajo, lahko parkirnino poravnajo na parkomatu ali s plačevanjem po SMS. Več informacij in navodila za SMS-plačevanje so na voljo na spletni strani: www.novomesto.si.

KAKO DO KARTICE SITIUM?

Kartico lahko brez večjih zapletov pridobite na naslednjih lokacijah:

- v Knjižnici Mirana Jarca Novo mesto,
- na Občini Novo mesto,
- na avtobusni postaji na Topliški cesti,
- na Bazenu Novo mesto v Češči vasi.

Če raje uporabljate mobilni telefon, si lahko prenesete brezplačno aplikacijo Sitium.

KAJ MORATE VEDETI PRED UPORABO?

Cena kartice je 5 EUR, aplikacija je brezplačna.

Sistem je predplačniški – pred uporabo je potrebno kartico/aplikacijo napolniti.

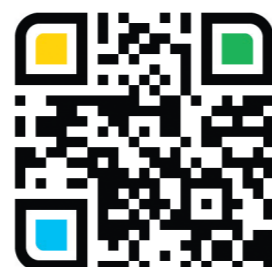
Polnjenje je možno na registracijskih točkah ali v primeru uporabe aplikacije Sitium s pomočjo aplikacije VALÚ.

Imenska kartica omogoča nakup mesečnih vozovnic, uporabo bazena in knjižničnih storitev.

IMATE TEŽAVE ALI STE IZGUBILI KARTICO?

Za pomoč se obrnite na telefonsko številko 041 700 888 ali pišite na info@sitium.si. Izgubljeno kartico vam bodo nadomestili z novo (cena 5 EUR).

Več informacij: www.sitium.si

Koda QR za namestitev aplikacije

PROJEKT BEHAVE: VEDENJSKA ZNANOST NAVDIHUJE NOVE PRISTOPE PRI RAVNANJU Z ODPADKI

V Novem mestu je 17. in 18. junija 2025 potekalo prvo srečanje partnerjev evropskega projekta BEHAVE. Šest partnerskih organizacij iz Slovenije, Belgije, Hrvaške, Italije in Norveške je izmenjalo dobre prakse na področju ravnanja z odpadki, se udeležilo usposabljanja o vedenjskih spremembah ter obiskalo nastajajoči Urbani park Loka, zamišljen kot javni prostor brez odpadkov. V štiriletnem projektu, ki ga sofinancira program Interreg Europe, Mestna občina Novo mesto nastopa kot vodilni partner. To je veliko priznanje za občinsko upravo, ki se je uveljavila kot prepoznaven in zanesljiv akter tudi v najzahtevnejših evropskih regijskih projektih.

Nataša Jakopin

Projekt BEHAVE (www.interregeurope.eu/behave) se osredotoča na ravnanje z odpadki na javnih površinah z velikim pretokom ljudi – v parkih, na turističnih znamenitostih in prireditvah, kjer ločevanje odpadkov pogosto ni dovolj učinkovito. Javne površine obravnava kot prostor priložnosti: že majhne vedenjske spremembe lahko prinesejo velike koristi za okolje.

Osrednji del srečanja je predstavljalo usposabljanje o vedenjskih spremembah pod vodstvom Freda Dorsimonta iz organizacije Behaven. Projekt namreč temelji na vedenjski znanosti in spoznanju, da kar 95 % našega vedenja poteka nezavedno. Če želimo ljudi spodbuditi k trajnostnim navadam, moramo razumeti njihove rutine in jih usmerjati s premišljenimi pristopi. Namen delavnice je bil pokazati, kako vedenjsko znanost prenesti v lokalne strategije ravnanja z odpadki od prepoznavanja ovir do oblikovanja konkretnih rešitev. V okviru terenskega

obiska je dr. Iztok Kovačič, vodja Urada za prostor in razvoj na Mestni občini Novo mesto, partnerjem predstavil načrte prenovne športnega parka Loka. Čez dve leti bo ta zaživel kot Urbani park Loka – javni prostor brez odpadkov. Partnerji so si ogledali tudi Krožni inovativni center, ki ga je občina vzpostavila v okviru projekta NovlKroG skupaj z Razvojnim centrom Novo mesto za podporo krožnemu javnemu naročanju. Obiskali so še emisijsko negativno Vinsko klet Colnar, kjer vse odpadke iz pridelave vina predelajo v nova produkta – olje in moko iz grozdnih pečk.

Na srečanju so projektni partnerji predstavili svoje dobre prakse ravnanja z odpadki.

- Uprava za okolje in energijo regije Bruselj (Brussels Environment) iz Belgije je prikazala vedenjske pristope k ločevanju bioloških odpadkov in skrbi za javno čistočo.
- Uprava za ravnanje z odpadki iz italijanske Province Ancona (ATA Rifiuti) iz Italije je predstavila učinke svojih ozaveščevalnih kampanj ter pristop KAYT («Know-As-You-Throw» – »vedi, ko odvržeš«).

Regionalna razvojna agencija Dubrovniško-neretvanske županije (RA DUNE) s Hrvaške je izpostavila izzive ravnanja z odpadki v turističnih destinacijah.

IRIS Salten (Norveška) pa je predstavil sistem PAYT («Pay-As-You-Throw» – »plačaj, ko odvržeš«), ki se izkazuje kot posebej učinkovit v sezonskem turizmu.

Gostiteljica dogodka Mestna občina Novo mesto (Slovenija) je predstavila dve dobri praksi: reciklažo večplastne embalaže za izdelavo higienskih izdelkov ter zbiranje plastike HDPE in PP ter litij-ionskih baterij z namenom ustvarjanja lokalnih snovnih zank.

Celotno srečanje je strokovno koordiniralo združenje ACRR+, evropska mreža mest in regij za trajnostno upravljanje z viri s sedežem v Bruslju.

Skupna vrednost projekta BEHAVE znaša 1.351.846,00 EUR. Od tega 872.984,40 EUR sofinancira program Interreg Europe, 118.150,00 EUR prispeva Norveški finančni mehanizem, 360.711,60 EUR pa zagotavljajo partnerji iz javnih in zasebnih virov.

SKORAJ 50 RAZLIČNIH DELAVNIC LOKALNIH DRUŠTEV IN ZAVODOV

Novi, sicer že peti katalog nevladnih vsebin za OŠ Delavnice navdih 2025/26 zajema že skoraj 50 delavnic, predavanj, pohodov in podobnih vsebin kar 44 lokalnih društev in zasebnih zavodov. Učencem in učenkam tako nudi še pestrejši nabor izobraževalnih, športnih, kulturnih in drugi vsebin za popestritev in dopolnitev pouka ter za bolj povezane lokalne skupnosti.

Sonček – Društvo za cerebralno paralizirane Dolenjske in Bele krajine poleg lutkovne predstave Veveriček posebne sorte v novem šolskem letu nudi še igrano predstavo Mravljica Sanja. Obe učita sprejemata drugačnosti, po predstavi pa sledi še pogovor in druženje s Sončki. ☺ Sonček

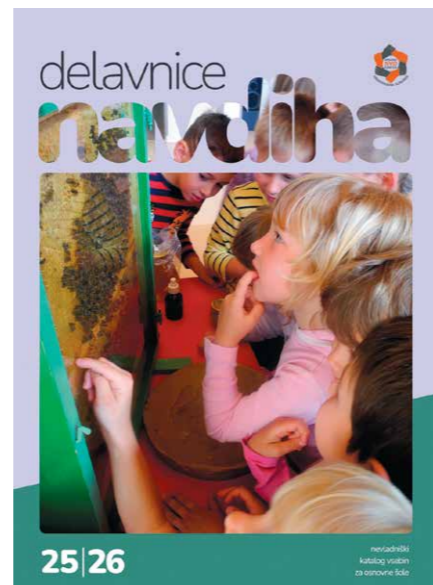
Delavnice navdih 2025/26 ob podpori Ministrstva za javno upravo in Mestne občine Novo mesto izdaja Regijski NVO center – stičišče nevladnih organizacij JV Slovenije, ki deluje pod okriljem Društva za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto. S katalogom povezuje nevladni in javni sektor v želji, da bogata znanja, izkušnje, prostovoljstvo in podobne vsebine prenesejo na čim več mladih. Človekove pravice, osamosvojitvena vojna, varstvo narave in živali, sprejemanje drugačnosti idr., kar zajemajo šolski kurikulumi, z društvenimi terenskimi anekdotami in osebnimi pričevanji postanejo namreč veliko bolj zanimive.

»Učenci in učenke lahko v družbi paraplegikov odigrajo košarkarsko tekmo, s svetovnimi prvakinjami vihtijo mažoretne palice, z izkušenimi trenerji spoznajo balvansko plezanje, kegljanje, ju-jitsu ali karate, streljajo v tarče z lokostrelci ali člani airsoft kluba, se s planinci odpravijo na pohod ... Sprejemanje drugačnosti doživijo z ogledom predstav v izvedbi Sončkov, se v družbi slepih in slabovidnih sprehodijo po senzorični učni poti ter z gluhihimi in naglušnimi naučijo Zdravljico v znakovnem jeziku ... Izvedo več o naši zgodovini bodisi od tistih, ki so sodelovali v osamosvojitveni vojni, bodisi od kolektiva, ki iz pozabe oživlja pomembne ženske naše preteklosti ... Za ustvarjalne urice lahko razred gosti priznana modno oblikovalko, keramičarko, konservatorje, restavratore, romske zeliščarke, članice

društva upokojencev ... Stiske, vrstniško nasilje, slabo počutje in druge tegobe pa rešujejo ob podpori strokovnih delavcev vrste društev, namenjenih preprečevanju odvisnosti, soočanju z izgubo, zdravstvenih izzivov, preprečevanju nasilja itd.« je iz leta v leto bolj zajeten katalog, dostopen na spletnih straneh tako stičišča kot Mestne občine Novo mesto, orisala urednica Mirjana Martinović. Ob tem je poudarila, da lahko izvajalci svoje delavnice prilagodijo tako starosti otrok kot potrebam šole. Po njenih besedah so v minulem šolskem letu člani Društva paraplegikov Dolenjske, Bele krajine in Posavja gostovali na OŠ Dolenjske Toplice in Šmarjeta, Društvo upokojencev Novo mesto na OŠ Drska, Center in Grm, Društvo življenje brez nasilja na OŠ Šmarjeta, Metlika in Trebnje s podružničnimi šolami vred, Društvo za zaščito živali Novo mesto na OŠ Grm in Šentrupert, OZSČ Novo mesto je v novomeški vojašnici gostila okoli 1700 mladih, Zavod Čebela v svojem učnem čebelnjaku več kot 20 šolskih skupin, Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Novo mesto v Češči vasi sedmošolce OŠ Šmarjeta ...

»Tudi naš sektor se nenehno razvija in dobrodošlo je, da so šole seznanjene s tem. Da ima Planinsko društvo Krka na voljo Planinski dom na Gospičični, primeren tudi za večdnevni tabor oz. šolo v naravi, da lahko Zavod Botanika večje skupine gosti v Zeliščarskem centru JV Slovenije v Škocjanu

ipd.« je še dejala in zaključila, da stičišče poziv za nove vsebine objavi v začetku koledarskega leta, sledi izbor ter izobraževanje in individualno svetovanje, da so delavnice čim bolj prilagojene dejanskim potrebam šol. »E-katalog izdamo in prvič pošljemo že sredi junija, ko že nastajajo učni načrti za naslednje šolsko leto. Še enkrat nato v avgustu in razveseljivo je, da nas nekateri učitelji kličejo oziroma že sami povprašujejo po njem.«

Naslovnico aktualnega kataloga krasi posnetek Zavoda Čebela, ki delavnico Spoznaj čebeljo družino in medeni vrt izvaja pri svojem apiterapevtskem učnem čebelnjaku ob sprehajalni poti v Irči vasi. ☺ Zavod Čebela

DVIGALO KOT MOST MED LJUDMI

Društvo upokojencev Novo mesto, eno večjih in bolj aktivnih v Mestni občini Novo mesto, pri uresničitvi dolgoletne želje oziroma potrebe starejših someščanov upa na podporo vseh nas. V svoji hiši v središču mesta nameravajo vgraditi dvigalo, ki ne bo le vez med nadstropji, temveč tudi med aktivnimi starostniki.

Društvo upokojencev Novo mesto je že več kot 70 let pomemben steber podpore in povezovanja starejših. Spodbuja aktivno življenje, medsebojno pomoč in skrb za dobrobit starejših, kar se odraža v bogatem naboru njihovih programov in projektov za skoraj dva tisoč članov in drugih uporabnikov. Delujejo v 120 let stari stavbi v središču Novega mesta, ki po njihovih besedah ni le kraj srečevanja, ampak srce skupnosti.

»V njej vsak teden ustvarjamo, telovadimo, se izobražujemo in predvsem – ohranjamo povezanost, vitalnost in veselje do življenja. A večina naših prostorov je dostopnih le po stopnicah, kar mnogim starejšim onemogoča, da bi se nam sploh pridružili. Tako ostajajo doma, oddaljeni od dogodkov, programov in družbe, ki jim veliko pomeni.« je razloge za veliko dobrodelno akcijo na kratko orisal predsednik društva **Stane Žagar**.

Gre za dolgoletno željo oziroma potrebo: »Staramo se in načrtovano samostojne dvigalo, dovolj veliko tudi za vse na invalidskih vozičkih, je prepotrebna investicija. Ne le za sedanje uporabnike, ampak tudi vse bodoče, torej vaše starše, babice in dedke. In nenazadnje za vse nas.«

Na kratko povzeti vse njihove aktivnosti, ki jih večinoma financirajo Mestna občina Novo mesto, Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje ter Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, je nemogoče. Med bolj znanimi je zagotovo 20-letno izvajanje programa Starejši za starejše: samo v lanskem letu so njihovi prostovoljci obiskali 360 someščanov, starejših od 70 let, od tega so jih sto v program vključili prvič. 18 njihovih prostovoljcev je lani prevozilo skoraj 34 tisoč kilometrov, ko so nekaj manj kot 1.500 starejšim Novomeščanom omogočili prevoze do zdravnika, lekarne, trgovine. Članom brezplačno nudijo pravno in socialno svetovanje, v medgeneracijskem centru pa so ob tem izvedli več kot 180 brezplačnih dogodkov, kot so vrsta interesnih dejavnosti (domača obrt, ročna dela, bralni krožek, likovna in literarna sekcija, pevski zbor, gledališka skupina ...), izobraževanja (računalniške urice idr.), družabne igre (bridž in šah), ustvarjalne delavnice z vnučki ...

Stane Žagar in Jerneja Cvelbar iz društva sta prepričana, da lahko ob podpori lokalne skupnosti s postavitvijo dvigala zgradimo most med ljudmi, most med domom starejših in skupnostjo. ☺ M. M.

»Za boljše zdravje skrbimo še v 24 športnih sekcijah, izdajamo svoje glasilo ... Pri vsem naštetem pa so več kot dobrodošli novi prostovoljci ali prostovoljke. Kdor ima kakršna koli znanja ali veščine, lahko za naše starejše priredi delavnice ali na primer enkrat mesečno nudi prevoze z rudijem. Vsaka dodatna moč ali ura bo več kot dobrodošla,« še pove strokovna delavka društva **Jerneja Cvelbar**, predsednik Žagar pa dopolni: »Če želimo vso to pestrost dogajanja ohraniti in razvijati, moramo biti še dostopnejši. Kriterijem občinskega razpisa za vgradnjo dvigala ne ustrezamo, a ne smemo obupati. Prepričani smo, da nam lahko oziroma nam ob podpori lokalne skupnosti mora uspeli. Vsak evro šteje, da skupaj 'premagam' te stopnice in osamljenost starejših.«

V spletni banki skenirajte QR-kodo in prispevajte po svojih močeh.

Hvala!

Svoj prispevek lahko nakažete s skeniranjem QR-kode ali z nakazilom na: **Društvo upokojencev Novo mesto, Čitalniška ulica 1, 8000 Novo mesto; TRR: S156 6100 0000 0830 667, sklic: S100 99-2025, koda: CHAR, namen: DVIGALO. Če bomo uspešni, bo dvigalo starejšim na voljo že do konca leta.**

RESET - PROGRAM ZA (MLADE) POVZROČITELJE NASILJA

Novo šolsko leto poleg veselja prinaša tudi marsikatero skrb. Pa ne zgolj tistih, povezanih z ocenami. Bo naš otrok v razredu našel prijatelje in zaveznike ali bo postal žrtev vrstniškega nasilja? Zahvaljujoč Društvu življenje brez nasilja, je v letošnjem letu zaživel program, ki se v primerjavi s podobnimi ne ukvarja »le« z žrtvami, ampak povzročitelji. Program je že presegal vsa pričakovanja.

»Zakaj pomagati povzročiteljem? Da so pravočasno oz. čim prej deležni strokovne obravnave in da ustavimo nasilje pri njegovem izvoru,« pravita predsednica Društva življenje brez nasilja Natalija Petakovič in strokovna delavka programa Reset Vesna Draginc. M. M.

Novomeško Društvo življenje brez nasilja je edina nevladna organizacija na Dolenjskem in v Beli krajini, ki je specializirana za pomoč žrtvam nasilja. Njihova strokovna ekipa v Varni hiši že od leta 1999 nudi možnost varne nastanitve za ženske in matere z otroki, od leta 2017 pa prek novomeške in belokranjske enote Svetovalnice za žrtve nasilja nudi celostno pomoč vsem žrtvam nasilja v družini. Proti nasilju se borijo še z dogodki, na katerih osveščajo in izobražujejo o tej temi, po šolah izvajajo preventivne delavnice. Kako izberem poMOČ ...

Ob podpori Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Mestne občine Novo mesto ter občin Straža, Semič in Šentjernej je letošnje leto zaživel še tretji njihov program, tj. Reset, namenjen otrokom in mladostnikom, povzročiteljem nasilja in vrstniškega nasilja. Gre za plod dolgotrajnih prizadevanj društva, tudi v sodelovanju z Regijskim NVO centrom, da se kot skupnost nasilju upremo na vseh ravneh.

»Sistem je do zdaj nudil več oblik pomoči žrtvam. A če smo žrtev opolnomočili, da se nasilju upre, je povzročitelj poiskal novo žrtev, saj ni bil deležen strokovne pomoči, da bi spremenil svoje vedenje. Zato je za zmanjšanje nasilja ključno, da svoje vedenje spremenijo (tudi) povzročitelji,« pravi strokovna delavka programa Reset Vesna Draginc, ki ima dolgoletne izkušnje na področju preprečevanja nasilja, saj gre za nekdanjo policistko in kriminalistko, ki je pred zaposlitvijo na Društvu življenje brez nasilja delala tudi na Centru za socialno delo.

Društvo redno sodeluje s šolami, tamkajšnje strokovne delavke pa ob zaznavi nasilja otroke in mladostnike, seveda s soglasjem staršev, napotijo na društvo. »Ob prijavi programa na zapisnik Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je bil pogoj vključenih 30 otrok in mladih, pa jih imamo že po polovici leta 40,« pove V. Draginc in nadaljuje, da gre za brezplačno pomoč, da je najmlajši

povzročitelj komaj zaključil prvi razred OŠ, da gre večinoma za individualno svetovanje bodisi na šoli bodisi v pisarni programa Reset v središču Novega mesta in da ga izvaja tudi v skupini. »Na nas se je obrnila ena od razredničark neke srednje šole, ki je pravočasno zaznala, da imajo težavo z nasilnim vedenjem, da se v razredu vloge povzročiteljev nasilja in žrtev celo menjajo ipd. Tu delam s celim razredom hkrati, sicer pa večinoma individualno.«

Tudi obravnave oz. potek programa težko strne, saj se ta razlikuje glede na starost povzročitelja, osebne in družinske okoliščine ipd. »Je pa od teh 40 tudi veliko deklet, nekje 40 odstotkov. Zmotno menim, da so, ko govorimo o vrstniškem nasilju, izključno fantje nasilni. Pri dekletih gre za različna poniževanja, izključevanja, zaničevanja, ogovarjanja, tatvine ... Pri vseh je enak postopek v tem, da prepoznajo in ozavešijo nasilno vedenje in posledice svojih dejanj ter se naučijo vesti in na stiske odzivati drugače.« Hkrati doda, da je napredek boljši in hitrejši, če pri tem sodelujejo starši.

»Nekateri starši se ustrašijo naziva programa in zmotno menijo, da bo otrok ostal označen kot povzročitelj. Seveda ni tako, naše delo je povsem zaupne narave. Pozitivno me je presenetil odziv otrok in mladih, ki so pri meni, saj jih je večina želela, da z delom nadaljujemo tudi med počitnicami, da se tedenske obravnave ne prekinajo. To veliko pove.« Dosegljiva ostaja na e-naslovu reset.dzbn@gmail.com ali številki mobilnega telefona 051/300 364.

Prihodnost Reseta bo odvisna od (finančne) podpore tako države kot lokalne skupnosti, že zdaj pa kaže na nujnost kadrovske okrepitve. Vsekakor bi bil – kot je na junijskem odprtju prostorov dejala predstavnica ministrstva – dobrodošel tudi drugod po državi. Še preden se tragični nasilni dogodki po šolah, kot jih žal spremljamo v tujini, ne zgodijo na našem dvorišču.

PODJETNOST V ŠOLAH – IZKUŠNJE RAZVOJNEGA CENTRA NOVO MESTO

Slovenija se tako kot druge države v EU sooča z izzivom, kako povečati produktivnost in konkurenčnost. Med ključnimi pristopi, poleg zelenega prehoda in digitalizacije, je tudi prenova izobraževanja s poudarkom na kompetencah vseživljenjskega učenja. Ena izmed teh je podjetnost, ki jo kurikularna prenova umešča ob bok digitalni pismenosti, trajnosti, finančni pismenosti in drugim.

RC Novo mesto

Podjetnost ni le odpiranje podjetij, ampak sposobnost preoblikovanja idej v rešitve za resnične izzive. Tradicionalni pouk v osnovnih in srednjih šolah se še vedno osredotoča predvsem na znanje, manj pa na spretnosti in naravnosti. Prav tu se odpirajo možnosti za nov pristop, tj. konstruktivistično pedagogiko, ko učitelj ni le podajalec snovi, ampak tudi mentor in usmerjevalec.

Razvojni center Novo mesto na tem področju deluje že od leta 2000, od 2011 neprekinjeno. Začel je z obšolskimi podjetniškimi krožki in startup vikendi, od leta 2017 pa sodeluje tudi pri interdisciplinarnih tematskih sklopih (ITS) v gimnazijah. Pri teh dejavnostih dijaki delajo v skupinah, rešujejo avtentične izzive podjetij ali organizacij ter skozi izkušnje pridobivajo nova znanja in veščine. Razvojni center Novo mesto je tako na podlagi let praktičnega dela ter metode

Doris Korda¹ razvil učinkovite metode dela in ocenjevanja, ki merijo tako individualni kot skupinski prispevek.

Izkušnje kažejo, da so učenci bistveno bolj motivirani, ko rešujejo naloge za »prave« naročnike in ne zgolj za oceno. Na primer: namesto da bi o bakterijah le poslušali predavanje, bi v skupinah pripravili brošuro o zaščiti pred bakterijami za lokalne osnovne šole, pri čemer bi znanje pridobivali raziskovalno in ga predstavili, denimo, strokovnjakom iz Nacionalnega laboratorija za zdravje, okolje in hrano. Tak pristop sicer zahteva več časa kot klasični pouk, vendar večinoma prinaša globlje razumevanje in večjo zavzetost.

Kurikularna prenova v Sloveniji želi takšne pristope vključiti v vse predmete. Cilj ni

¹ Doris Korda, podjetnica in pedagoginja iz mesta Cleveland, Ohio, ZDA

»dodajanje snovi«, temveč poučevanje obstoječih vsebin na način, ki krepi ključne kompetence. To pa seveda pomeni, da bodo učitelji pri izbiri tem in metod pouka morali prepoznati, katere teme so primernejše za poglobljeno, izkustveno učenje in katere so primernejše za tradicionalni pristop.

Razvojni center Novo mesto s svojim dolgoletnim delom dokazuje, da je podjetnost možno uspešno vpeljati v šolski prostor. S povezovanjem šol, učiteljev in zunanjih partnerjev razvija okolje, v katerem mladi že med šolanjem preizkušajo svoje ideje, se učijo sodelovanja in reševanja težav ter se pripravljajo na izzive prihodnosti.

Podjetnost v šolah tako postaja več kot le nova učna vsebina – je način razmišljanja in delovanja, ki mladim odpira vrata v ustvarjalno, sodelovalno in odgovorno prihodnost.

VARNO V NOVO ŠOLSKO LETO

Novo šolsko leto se je začelo, s tem pa tudi živahno dogajanje, povezano z vsakodnevnim odhodom v šole. Da ne bo skrb za varnost otrok ostala le pri besedah, smo v okviru Lokalne akcijske skupine Dolenjske in Bele krajine (LAS DBK) izvedli projekt »Z okolju prijazno infrastrukturo do urejenega podeželja«.

Van je bilo vključenih 12 dolenjskih in belokranjskih občin, med njimi tudi Mestna občina Novo mesto. Postavili smo 38 avtobusnih postajališč, od tega štiri v MO Novo mesto. Projekt je iz programa CLLD/LEADER iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja v višini dobrih 246 tisoč evrov sofinanciralo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Najbolj so se novega avtobusnega postajališča razveselili otroci v Stopičah, za katere bo to velika pridobitev, saj so doslej na prevoz čakali ob prometno zelo obremenjeni cesti. Za večjo varnost v prometu smo v projektu poskrbeli tudi s promocijskim filmom. Na ogled je na povezavi Varna pot otrok v šolo in predstavlja pomemben učni pripomoček pri osveščanju otrok o varnosti v prometu. Na organiziranih delavnicah po osnovnih šolah so mladi s pomočjo mentorjev pridobivali praktične izkušnje v prometu, veliko veselje pa so jim naredile tudi majice in svetlobni obeski.

Ekipa LAS Dolenjska in Bela krajina vsem šolarjem želi šolsko leto polno znanja in veselja ter varne šolske poti – naj bo vsak korak do šole brezskrben, vsak prihod domov pa varen in nasmejan.

RC Novo mesto

VPLIV EVROPSKIH SREDSTEV NA RAZVOJ VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNIH USTANOV

V zadnjih letih je bilo v Novem mestu z evropskimi sredstvi sofinanciranih več projektov, ki neposredno vplivajo na izboljšanje pogojev za izobraževanje mladih.

Na Šolskem centru Novo mesto so v okviru projekta Digitalizacija izobraževanja na ravni osnovnih šol, srednjih šol in izobraževanja odraslih (oprema) pridobili robotsko roko, ki dijakom omogoča stik s sodobno tehnologijo ter pridobivanje praktičnih znanj, ki so v koraku s potrebami trga dela. V Vrtcu Labod ter na Osnovnih šolah Otočec in Dragotina Ketteja je bil, prav tako s financiranjem Načrta za okrevanje in odpornost, izveden sistem centralnega prezračevanja z rekuperacijo, ki omogoča bolj zdravo učno okolje ter hkrati prispeva k energetski učinkovitosti. Prispevek Evropske unije se odraža tudi v podpori mednarodni študijski mobilnosti, programom strokovnega izpopolnjevanja, izobraževalnim delavnicam, tekmovanjem in drugim oblikam neformalnega učenja, ki pomembno prispevajo k razvoju znanja in kompetenc mladih. Nepogrešljiv del evropske podpore izobraževanju je program Erasmus+, ki omogoča mobilnost dijakov, študentov in učiteljev ter spodbuja povezovanje med izobraževalnimi ustanovami.

Za vsa vprašanja o Evropski uniji vam je na voljo lokalna informacijska točka EUROPE DIRECT Novo mesto na europa.direct@rc-nm.si.

Peter Žunič Fabjančič

NOVO MESTO	JELEN, KI IMA NA VSAKEM ROGU PO ŠTIRI ODRASTKE	FOTOGRAFSKO STOJALO	RAZLIČICA, INAČICA	DRŽAVA V Z. AZIJI, GL. MESTO BAGDAD	TEŽINA								
SIJ, SVIT													
SLOVENSKI ŠPORTNI NOVINAR, REPORTER (ANDREJ)													
SLOVENSKA SLIKARKA (ADRIANA)													
NRAVO-SLOVJE													
RUSKA TISKOVNA AGENCIJA ZABAVA, ŽUR				LETALIŠČE	NADALJEVANJE GESLA, TUDI VISOKOŠOLSKA USTANOVA								
SESTAVIL: PETER UDIR	POPEK KAPROVCA, KI SE UPO-RABLJA KOT ZACIMBA	PRIJETEN, PLEMENIT VONJ	VODNA PREGRAĐA, ZAJEZA	JUGOSLOVANSKI NARODNI HEROJ (KOSTA)	NOVO MESTO	VISOKA ZAOBLJENA KIT. PONEV SENČNIK PRI SVETILKI			POLT	STARA NORDIJSKA PRIPOVED			
ABELOV BRAT					OSREDNJE SUMERSKO-AKADSKO BOŽANSTVO				INDIJSKO Ž. OBLAČILO	DEBEL ČLOVEK (slabš.)			
OBMOČJE, PODROČJE					OBOROŽEN SPOPAD, BOJ	IDEALNI LJUBIMEC					OLEG VIDOV	RAZKROJ CELIC Z LASTNIMI ENCI	
IZRAZ SPOŠTOVANJA OB SREČANJU S KOM									LJUBEZEN DO BLIŽNJEGA				
ROK MOŽIČ			SLOVENSKI ARHITEKT (PLEČNIK)	LESNI PRE-MOG					GOZDNO DREVO Z BELIM LESOM, ACER	OSMRTNICA			
HOLANDSKA JADRNICAZ RAVNIM DNOM				NALEZLJIVO VNETJE OBUŠESNE SLINAVKE PRAŠIČ							TRZAJ	AMERIŠKA IGRALKA (DAY)	
RUDAR	EJAKULAT	VIDNA SFERA ASTRALNEGA TELESA									NEVESTINO PREMOŽENJE	GNAJS	
GLAVNO MESTO EGIPTA								AM. IGRALEC (FLYNN)	BEOTIJE, AONEC			JAPONSKA DENARNA ENOTA	JAPONSKA NABIRALKA BISEROV
NIČLA					ZGOD. POKRAJINA V S. ŠPANIJI	TIM ROTH							
FILOZOFSKA SMER NA NAČELIH ARISTOTELOVEGA NAUKA													
SL. LITERARNI ZGODOVINAR (BORIS)													ZA MEDITACIJO UGODNI TELESNI POLOŽAJI PRI JOGI

AGAPE – ljubezen do bližnjega; ASTURIJA – zgod. pokrajina v s. Španiji; MARAŽ - sl slikarka (Adriana); PATERNU – sl. literarni zgodovinar (Boris);

Geslo pošljite na naslov MO Novo mesto, Seidlova cesta 1, 8000 Novo mesto, s pripisom Križanka. Geslo križanke, svoje ime in priimek ter naslov prebivališča lahko pošljete tudi po elektronski pošti na kabinet@novomesto.si. Upoštevali bomo vse pravilne rešitve, ki bodo prispele do 10. oktobra 2025, in med njimi izžrebali 10 nagrajencev, ki bodo prejeli priložnostna darila.

Avtor križanke: Peter Udir

Ime in priimek:

Naslov:

Iskano geslo:

8. NOVO MESTO 1/2 MARATON

4.10. in 5.10.2025

ZELENI MARATON OB KRKI

SOBOTA 4. 10.

- TEK MALČKOV S STARŠI
- SAVA FIT ŠOLSKI TEKI
- CANICROSS
- FUN TEK - TEK NA 2 KM

NEDELJA 5. 10.

- 21 KM
- 10 KM
- 5 KM
- MARATONSKI POHOD 25 KM
- POLMARATONSKI POHOD 18 KM

WWW.NOVOMESTO21.SI